

(٤٦) الملل والنحل: محمد بن عبد الكريم بن أبي بكر أحمد الشهرستاني: دار المعرفه - بيروت ، هـ٤٠١٤ .

(٤٧) موطأ الإمام مالك: مالك بن أنس بن مالك (المتوفى: ١٧٩هـ) صححه ورقمه وخرج أحاديثه وعلق عليه: محمد فؤاد عبد الباقي،

دار إحياء التراث العربي، بيروت ١٩٨٥

Abstract

1. We cannot say that Zoroastrianism is the religion from God and Zardasht is Prophet from God because of having no acceptable evidence for that.
 2. Zoroastrianism is not spcial to Kurdish nation and Avesta's language is not Kurdish language.
 3. There is no oneness in Zoroastrianism as they have God of goodness and God of evil. Thus it is regarded as the religion of Multilateralism.
 4. The date and the place of Zardasht's birth is not known and many nations regard him as their own.
 5. There is no justice in their outlooks concerning women rights.
 6. Whether Zoroastrianism is a real religion or it is Zardasht's creation, after his death it faces deformation and change.
 7. If Zoroastrianism is a Magian religion, it means that they have a religion.
- Second: Recommendations
8. The followers of any religion have to look at their religion accurately.
 9. We will ask the followers of Zoroastrianism to tell us what is found in their religion and not found in Islam.
 10. people have to see this with equity not with personal benefits or emotionally.

ناسته نڤه كانی مومارسه کردنی پیشه ی کاری کۆمه لایه تی له کۆمه لڤای کوردی

تویژینه وه یه کی مه یدانیه له شاری سلیمانی

د. ژیا عباس قادر

کۆلیجی زانسته مروڤایه تیه کان / زانکۆی سلیمانی

نوسینگی تاییه ت ده که ن به لام جه خت له سه ر گرنگی به هیز کردنیان ده که ن له روی تیوری و پراکتیکی له گه ل گرتنه به ری چه ند

زیگایه ک

(پیشهکی)

له گهڵ سه رهه لاندانی مرووف و کۆمه لگای مروفایه تی به تایبهت له دوای ده رکه وتنی کشتو کال و جیگیر بوونی مرووف له سه ره نه و پارچه زهویه ی کشتو کالی تیا ده کرد تاکه کان ناچار بوون په یوه ندی به یه که وه بکه ن به هو ی زوړی پیداو یسته کانیا ن که نه یان ده توانی به ته نها پر بیکه نه وه وه ده رکه وتنی له کاره ساته سرو شته کان پالی به مرووفه کان نا بو یارمه تی دانی یه کتر ته نها به مه به ستیکی مرویی پاشان دوای ده رکه وتنی ئاینه کان له پیناو به ده سه ته پینانی ره زامه ندی خودا مرووفه کان یارمه تی یه کتر یان داوه .

له کۆمه لگای کوردی و له دوای کو تایی هاتنی جهنگه یه که به دوای یه که کان و نه و کاولکاری یه که کۆمه لگاکه مان بینی پنیو یست بوو له سه ره تاکه کانی ئەم کۆمه لگایه ههنگاوه کانیا ن بخه نه گه ر له پیناو دوباره بنیات نانه وه ی کۆمه لگا و به ره و پینش بردنی ئەمه له لایه که ، له لایه کی تر کرانه وه ی کۆمه لگا به رووی ئەو پیشکه وته ته کنه لوجیه ی که جیهان به خو یه وه بینی و تیکه لاوبونی کلتوره کان که تاراده یه که بو ته هو ی زوړ بوون و جوړاو جوړ بوونی پیداو یسته کان که دوا جار ئەمه ش کیشه دروست ده کات لیره وه گرنگی پیشه ی کاری کۆمه لایه تی ده رده که ویت که تچه ند بتوانیت پیداو یسته کان جیه جیکات و چاره سه ری کیشه کان بکات وه تاکه کان ناماده بکات بو ربه رو بونه وه ی ئەو گوړانکاریانه ی به سه ره کۆمه لگادا هاتوو وه هانیا ن بدات بو به ره و پینش بردنی و پیشکه وته تی .

ئەم تو یژینه وه یه هه ولدانی که بو خسته نه رووی واقعی مومار سه کردنی پیشه ی کاری کۆمه لایه تی یه له کۆمه لگای کوردی و ده رخسته نی ئەو ناسته نگانه ی دیته ری ئەم مومار سه کردنه ، ئەم تو یژینه وه یه له دوو لایه ن پیک دیت لایه نی تیوری که له چه ند به شیک پیک دیت نه وانیش:

به شی یه که م / له سن باس پیک دیت ، باسی یه که م چوار چیوه ی گشتی تو یژینه وه که ، باسی دووه م دیاری کردنی چه م ک و زار او ه کان له خو ده گری ت ، باسی سه ه م تو یژینه وه هاوشیوه کان.

به شی دووه م / باس له پیشه ی کاری کۆمه لایه تی ده کات به دوو باس باسی یه که م باس له (فه لسه فه ، ئامانج ، کۆله که کانی کاری کۆمه لایه تی ده کات) ، باسی دووه م باس له (گه لاله نامه ی نه خلاق ی کاری کۆمه لایه تی).

له کاتی که با سه شی سه ه م لایه نی مهیدانی و له دوو باس پیک دیت باسی یه که م بریتیه له چوار چیوه ی مهیدانی تو یژینه وه که ، باسی دووه م خسته نه رووی زانیاریه کان.

به شی چواره م / دوو باس له خو ده گری ت ، باسی یه که م شیکر دنه وه ی گریمانه کان ، باسی دووه م بریتیه له نه نجام و ده ره نه نجامی تایبهت به تو یژینه وه که ، له کو تاید ا تو یژینه وه که چه ند پینشیا ر و راسپار ده یه که ده خاته روو .

به شی یه که م / چوار چیوه ی گشتی تو یژینه وه که

باسی یه که م / چوار چیوه ی تیوری تو یژینه وه که

یه که م / کیشه ی تو یژینه وه که:

ژیان به رده وام له گوړانکاری و به ره و پینش چووندا یه و هه ره ئەم جو له به رده وامه ی ژیا نه که هو کاری راسته وخو یه بو زیاد بوون و جوړاو جوړ بوونی کیشه کان و زیاد بوونی پیداو یسته کانی مرووف ، هه ره بو یه روژ له دوای روژ گرنگی و پنیو یستی پیشه ی کاری کۆمه لایه تی زیاتر ده رده که ویت.

به لام نه وه ی جیگه ی داخه تا وه کو تیتا ئەم پیشه یه نه ی توانیوه جیگای خو ی بکاته وه له کۆمه لگای کوردیدا که ئەمه ش خو ی له خویدا هو کاری سه ره کی به زانستی کردنی پیشه که یه ، به لگه ش بو ئەمه ئەو ریگریه زوړانه یه که دیته ری پسپو ری کۆمه لایه تی که هه ندیکی ده که ریته وه بو تازه یی خودی پیشه که و هه ندیکی بو خودی پسپو ره کان و لاوازی ناماده کردنی زانستی و نه کادیمیا ن.

هه ره بو یه ئەم تو یژینه وه یه هه ولداده ات بو خسته نه رووی نه خسه ریگایه که بو چو نیه تی کار کردنی پسپو ری کۆمه لایه تی به شیوه یه کی سه ره بو خو له چوار چیوه ی یاسا و داب و نه ریته کان و به له بهر چاو گرتنی ته واوی بارودوخ و تایبه ته ندیه کانی کۆمه لگای کوردی ، تا وه کو

خودی پیشه که و پسرۆری کۆمه لایه تیش له بازنه ی لاهه کی بوون و په راویز خستنی دوور بخاته وه که دوا جار سوودی بو هه موو تاکیکی ئەم کۆمه لگایه ده بیته.

کیشه ی ئەم توێژینه وه هه ولدانه بو وه لمانده وه ی پرسیاریکی گرنه گ و سه ره کی نه ویش (بوچی تائیتستا پیشه ی کاری کۆمه لایه تی نهیتوانیوه به باشی رۆلی خوێ ببنیت له کۆمه لگای کوردیدا ؟ نه و ریگریانه چین که دینه ری پسرۆری کۆمه لایه تی و نهیلن به باشی هه ستیت به نه نجامدانی نه ره که کانی به پی پی پتویست ؟

دوو هه م / گرنه گ توێژینه وه که:

بو هه ر توێژینه وه یه کی زانستی دوو گرنه گ دیار و ناشکرا هه یه:

*گرنه گ تیۆری:

۱-گرنه گ تیۆری ئەم توێژینه وه یه خوێ له خودی ناو نیشانه که دا ده بینته وه که هه ولئیکی سه ره تایی بو گرنه گ دان به پیشه ی کاری کۆمه لایه تی له کۆمه لگای کوردی به ئامانجی به ره و پیش چوونی زیاتری ئەم پیشه یه له کۆمه لگاکه ماندا.

۲-گرنه گیه کی دیکه ی تیۆری خوێ له گه یاندنی په یامه تیۆریه کانی بابه ته که دا ده بینته وه له ریگای خستنه رووی کۆمه لئیک زانیاری وورد و کۆمه لئیک سه رچاوه ی زانستی و توێژینه وه نه و نوسراوانه ی که له سه ر بابه ته که نوسراون و ده بنه پالپشتیکی به هتیزی توێژینه وه که.

۳-هه ره وه ها هه ولدانی که بو خستنه رووی کۆمه لئیک زانیاری وورد له سه ر شیوازی کارکردنی پسرۆری کۆمه لایه تی به گویره ی نه و ستاندارده جیهانیانه ی که بوونی هه یه.

*گرنه گ پراکتیکی:

۱-گرنه گ پراکتیکی ئەم توێژینه وه یه خوێ ده بینته وه له خستنه رووی کۆمه لئیک داتای وورد و زانستی له سه ر واقعی کاری پسرۆری کۆمه لایه تی و نه و ریگریانه ی دیته ری له کاتی موممارسه کردنی کاره که ی له دامه زراوه کاندای.

۲-هه ولده دات بو خستنه رووی وینه یه کی تازه بو کارکردنی زیاتری پیشه ی کاری کۆمه لایه تی له کۆمه لگادا له ریگای چالا کردنی زیاتری پسرۆرانی کۆمه لایه تی له سه رجه م دامه زراوه کاندای.

۳-ئەم توێژینه وه یه هه ولئیکی سه ره تایی یه له بواری کاری کۆمه لایه تی که چاوه پروان ده کریت ده ره نه نجامی توێژینه وه که بیته سه ره تایه کی گونجاو بو نه نجامدانی توێژینه وه ی زیاتر له م بواره دا.

سیهه م / ئامانجی توێژینه وه که:

ئامانجی سه ره کی ئەم توێژینه وه یه بریتیه له : ((دیاری کردنی نه و ناسته نگانه ی دیته ری موممارسه کردنی پیشه ی کاری کۆمه لایه تی له کۆمه لگای کوردیدا)).

له گرنه گترین ئامانجه لاهه کیه کان، تئگه یشتن له:

۱-تاچه ند ئاره زووی پسرۆری کۆمه لایه تی و هه زری بو کاره که ی کاریگه ری ده بیته له سه ر موممارسه کردنی پیشه یی.

۲-تاچه ند باکگراوندی زانستی پسرۆری کۆمه لایه تی کاریگه ری ده بیته له سه ر موممارسه کردنی پیشه یی.

۳-تاچه ند نه و ریگریانه ی دیته ری پسرۆری کۆمه لایه تی کاریگه ری ده بیته له سه ر موممارسه کردنی پیشه یی.

۴-تاچه ند نه نجامدانی کۆبونه وه ی خوێ له لایه ن پسرۆری کۆمه لایه تی و هاو پیشه کانی کاریگه ری ده بیته له سه ر به ره و پیش چوونی ئەم پیشه یه له کۆمه لگای کور

باسی دووهه م / دیاری کردنی چه مک و زاراوه کان:

یه که م : پیشه / بوونی شیوازیکی تایبه ته ندی بیرکردنه وه یه که تاک له ریگه ی خویندن و فیروونه وه به ده ستیده هیتیت و ده توانیت له هه موو بواره کانی ژیانیدا جیه جیی بکات . (الغباری ، ۱۹۸۷، ۱۷).

تويزهر له م تويزينه وه به دا پشتى به ميتودى (روپىوى كۆمه لايه تى) به ستووه ، نمونه ي تويزينه وه كه پيكدىت له (١٠٠) تويزهر كه له خويندنگاكانى شارى كه ركوك كارده كهن ، له گرنگرتين نامرازه به كارها تووه كان (چاوپيكه وتن ، تيبينى كردن ، پرسيارنامه).

له گرنگرتين دهرئه نجامه كانى ئەم تويزينه وه يه : له گرنگرتين ئەو ريگرىانه ي دپته رپى پسپورى كۆمه لايه تى : نه بوونى هاوكارى له نيوان به رپوه به رى خويندنگا و تويزه رى كۆمه لايه تى به و پييه ي كه پرس و رايان پيناكات ، نه بوونى زانيارى لاي ستافى خويندنگا له باره ي رۆلى پسپورى كۆمه لايه تى ، كه مى ئەزمون و ليها تووى پسپورى كۆمه لايه تى له ئە نجامدانى كاريان ، نه بوونى ئاره زووى كار كردن لاي پسپورى كۆمه لايه تى .

گفتوگۆى تويزينه وه هاوشپوه كان:

دواى چاوخساندنه وه به و تويزينه وانه ي كه پيشتر له لايه ن تويزه ره كان ئە نجام دراوه له بوارى كارى كۆمه لايه تى دهر كه وتووه كه له چەند خاليكدا ئەم تويزينه وه يه هاوشپوه ي تويزينه وه كانى پيشووه و له چەند خاليكدا جياوازن.

به شپوه يه كى گشتى ئەم تويزينه وه يه هاوشپوه ي تويزينه وه كانى پيشوو گرنكى به كارى پسپورى كۆمه لايه تى ده دات و هه ولده دات ئەو ريگرىانه ديارى بكات كه دپته رپى پسپورى كۆمه لايه تى له كاتى مومارسه كردنى كار كه يدا به هيواي نه هيشتنى ئەو ريگرىانه و زياتر چالاك كردنى پيشه ي كارى كۆمه لايه تى و زياتر جيگير كردنى له كۆمه لگادا ، بۆ نمونه : تويزينه وه كه ي (رزگار مصطفى غفور) هه ولده دات ئەو هوكارانه ديارى بكات كه وا له پسپورى كۆمه لايه تى ده كات رازى بپت له كار كه ي و دوا جار ليها تووى پيشه يى زياد ده كات ، تويزينه وه كه ي (محمد عبدالله محمد المفرجى) راسته و خو باس به ريگرىه كان ده كات هه نديكى ده گيرپته وه بۆ خودى پسپورى كۆمه لايه تى خو ي و هه نديكى بۆ دامه زراوه كه .

گرنگرتين خالى جياوازي نيوان ئەم تويزينه وانه برىتبه له نامانج و دهرئه نجامه كانى تويزينه وه كه .
به شى دووهه م / مومارسه كردنى پيشه ي كارى كۆمه لايه تى له كۆمه لگاي كوردى
باسى يه كه م / پيشه ي كارى كۆمه لايه تى
فهلسه فه ي كارى كۆمه لايه تى:

مه به ست له فه لسه فه ي كارى كۆمه لايه تى ئەو چوارچپوه يه كه پسپورى كۆمه لايه تى پشتى پيده به ستيت له كاتى مامه له كردنيدا له گه ل ئەو يه كانه ي كه كارى له گه ل ده كات جا ئە گه ر تاكه كه س يان گروپ يان كۆمه لگه بيت ، به مه ش ره فتارى پيشه يى بۆ پسپورى كۆمه لايه تى دياريدە كرپت (سيد ابو بكر حسنين، ٢٧٢، ١٩٨٥). له گرنگرتين ئەو فه لسه فانه ش:

١. مرؤف يه كه يه كى گشتگيره و له دوولايه ن پيكدىت (خودى و ژينگه يى) هه ر بارودوخيكيش كه پرووبه پرووى تاك ده بيته وه دهرئه نجامى كارليكى ئەم دوولايه نه يه به لام رپزه ي كاريگه ريه كه ي جياواز ده بيت له تاكيت بۆ تاكيتى تر.

٢. سودمه ند كه سيكى ئاسايه له دوخيكى ئاسايدا بويه ده بيت پسپورى كۆمه لايه تى يارمه تيبدا و رپزى ليگرپت هه روه ها بوارى بۆ بره خستپت تاوه كو بريار له سه ر چاره نوسى خو ي دات . (جبل و اخرون ، ١٠٦-١١٣ ، ١٩٩٧).

٣. كار كردن به پرانسيپى جياوازي تاكايه تى و اتا هه موو تاكيت خاوه نى ژيانى تايه ت به خو يه تى و ده بيت وه ك دوخيكى تايه ت مامه له ي له گه لدا بكرپت.

٤. جياوازينه كردن له نيوان سودمه نده كاندا له سه ر بنه ماي (ثابين، رهنگ، نه ته وه، ره گه ز، زمان) .

٥. هه بوونى هپزو تواناي شارواه لاي سودمه ند له گه ل بوونى سه رچاوه ي تايه ت به كۆمه لگه كه ئە كرپت سوودى لى وه ربگيرپت . (غرايبه ، ٣٢-٣٥ ، ٢٠٠٩).

٦. گرنكى دامه زراوه ي خيزانى و به تايه تيش خيزانى دروست له ژيانى تاك و كۆمه لگه دا.

٧. تاكه كه س هوكارى سه ره كى به ره وپيش بردنى كۆمه لگه يه و بويه پيوسته له سه ر كۆمه لگه كاربكات له پيناو خزمه تكردنى تاكه كانى .

8. کارکردن له گهڵ سودمه نندا نهك له پیناو سودمه نندا (صالح، 2010، 21)

پره نسپه کانی کاری کۆمه لایه تی:

پره نسپ به مانا گشتیه که ی بریتیه له ریه ریکی زانستی که شیوازیکی رهفتاری تایبه مه نندو نهونه یی له خۆده گریت و ده بیته کسی پیشه یی پابه ند بیته پیوه ی له کاتی نه نجامدانی نه رک و لیپرسراویه تیه کانیدا (فهمی، 2007، 34). له گرن گرتین پره نسپه کانی کاری کۆمه لایه تیش:

یه که م: په یوه ندی پیشه یی: گریدانیکه پیشه ییه که پسپۆری کۆمه لایه تی و سودمه ند به یه که وه ده به ستیتته وه بو ماوه یه کی کاتی به مه به ستی هینانه دی ئامانجیکه دیاریکراو که خۆی ده بینیتته وه له پرۆسه ی یارمه تیداندا ههروه ها له گرن گرتین خه سه له ته کانیشی نه وه یه که په یوه ندییه کی را سترکردنه وه و چاککردن، کاریگه ر، پالپ شتیکردن، ریزو متمانوه دامه زراوه یی و کاتییه . (درویش و مسعود، 2008، 108-107)

دووهم: قبولکردن: واته قبولکردنی یه که ی کار (تاک، گروپ، کۆمه لگه) وه ک نه وه ی که هه یه به هه موو که م و کورتی و داب و نه ریت و رهفتاری پۆزه تیف و نینگه تیفه کان و پیوستی و کیشه کان . (خلیفه، 2009، 1985).

سیه م: پاریزگاری نه ینی: واتا پاریزگاری کردنی نه و زانیاریانه ی که له سودمه نندو سه رچاوه کانی تری زانیاری کۆده کریته وه چونکه نه و زانیاریانه زۆر گرن گن بو سه رکه وتنی پرۆسه ی یارمه تیدانه که . (صخره، 1998، 144)

چوارهم: مافی چاره ی خۆنو سین: نه م پره نسپه له به ها ئاکاری و مرۆیه کانه وه سه رچاوه ی گرتوه به و پینیه ی که هه موو مرۆفیک ئازاده له هه لباردنی نه و ژيانه ی که ده یه ویت و ده گونجیت له گه ل چه زو ئاره زوو هیزو توانا کانی و هه رکات که سه یک دیتته لای پسپۆری کۆمه لایه تی مانای نه وه نیه که به هۆی کیشه که یه وه ده سه به ردار ی نه و مافه ی بوو بیت، به لکو پیوسته له سه ر پسپۆری کۆمه لایه تی بوار بداته سودمه ند بو نه وه ی بریار له سه ر ژيان و چاره نووسی خۆی بدات. (الحارونی، 1982، 137).

کۆله که کان کاری کۆمه لایه تی (پیکهاته کانی کاری کۆمه لایه تی):

1. سودمه ند: هۆکاری سه ره کی درو ستبوونی پیشه ی کاری کۆمه لایه تیه و به وکه سانه ده توتریت که سوودمه نندن له به رنامه و پرۆزه و خزمه تگوزاریه کانی کاری کۆمه لایه تی جا تاک بن یان گروپ یان کۆمه لگه . (حسین، 1996، 160).

2. پسپۆری کۆمه لایه تی: که سانی پسپۆرن له بواری کاری کۆمه لایه تیدا و خاوه نی که سایه تی تایبه ت به خۆیانن وه ک مرۆف ههروه ها هه لگری کۆمه لیک لیتا تووی و توانای زانستین که یارمه تیان ده دات بو نه وه ی نه و زانیاریانه ی که به تیۆری وه ریانگرتوه بیگوینه وه بو بواری کارکردن یان به شیوه یه کی سه رکه وتوو له هه موو بواره کانی کاری کۆمه لایه تیدا. (خلیفه، 2010، 34).

3. دامه زراوه: له شوینی جیه جی کردنی پیشه ی کاری کۆمه لایه تی وه ک هه موو دامه زراوه یه کی تر خاوه نی بو نیادو فه رمانی تایبه تی خۆیه تی . (احمد، 1980، 226).

4. پرۆسه ی یارمه تیدان: بریتیه له وه به رنامه یه ی که پیشه که ش ده کریت به مه به ستی چاره سه رکردنی کیشه کان و پرکردنه وه ی پیداو یستیه کان که به چه ند هه نگاو قوناغیکدا تپه ر ده بیته . (العشماوی، 2009، 79).

باسی دووه م / گه لاله نامه ی نه خلاقه ی کاری کۆمه لایه تی:

یه که مین ده ستوو له بواری کاری کۆمه لایه تیدا له سالی (1947) دارپژراوه و له سالی (1960) نه م ده ستوو ره له لایه ن (کۆمه له ی نه مریکی پسپۆرانی کۆمه لایه تی) پشتراستکرایه وه پاشان له سالی (1993) پینج بنه مای تری بو زیادکراو دواتر له سالی (1994) نه م کۆمه له یه کۆبوونه وه به مه به ستی دارشتنی ده ستوریکی تازه بو کارکردنی پسپۆری کۆمه لایه تی، که چه ن دین پسپۆری کۆمه لایه تی به شداریان تیا داکردوو ماوه ی دوو سالی خایاند، پاشان له سالی (1996) بریار له سه ر ده ستوو ره که دراو له سالی (1997) که وته بواری جیه جی کردنه وه (بریشن، 2010، 50-51).

لیره شدا به کورتی خاله سه ره کییه کان ده خه یه روو که نه م ده ستوو ره بو پسپۆری کۆمه لایه تی ده ستنیشان کردوو:

یه که م: بهرپرسیاریتیه کانی پسیپۆری کۆمه لایه تی به رامبه ر به خودی خۆی وه ک پسیپۆری پیشه یی:

1. پئویسته پسیپۆری کۆمه لایه تی له بواری پیشه کهیدا نمونه ی بالابیت و هه لگری هه موو به ها ئاکاری و ئاینی و مروییه کان بێن.
 2. پئویسته خاوه نی لئها تووی زانستی و پیشه یی بێت ، هه روه ها به ئاگابیت له بارودۆخی کۆمه لگه که ی و جیهان .
 3. زمان پاراو که سیکی راستگۆو داوین پاك بیت له گه ل سوودمه ندو هاو پيشه كانیدا ، هه روها که سیکی هاوسه نگ بیت له رووی ده روونی و کۆمه لایه تیه وه (علی، ۱۳۳، ۲۰۱۰).
 4. جیاوازی نه کات له نێوان سوودمه نده کانداله رووی (ره نگ، ره گه ز، ئایین، نه ته وه، زمان).
 5. پئویسته به رده وام زانیاری ته واو و راست و دروست بدات له سه ر پله ی وه زیفی و نازناوی زانستی و بروانامه که ی (فه می، ۲۴۴، ۲۰۰۷).
 6. به پتی پئویست پسیپۆری کۆمه لایه تی بچیته نێو ژیا نی سوودمه نده وه (بریشن، ۶۰، ۲۰۱۰).
- دوو م: بهرپرسیاریتیه پسیپۆری کۆمه لایه تی به رامبه ر سوودمه ند:
1. له م ده ستوو ره دا ها تووه که هه رچه نده سوودمه ند له بواری کاری کۆمه لایه تیدا ته وه ری سه ره کی کارکردنه به لام له هه ندیک بارودۆخدا به رژه وه ندی کۆمه لگه پیش به رژه وه ندی سوودمه ند دیت (جمعیه الاردنیه للاخصائین الاجتماعین، ۲۰۱۰).
 2. هه روه ها له م ده ستوو ره دا ها تووه که راسته پسیپۆری کۆمه لایه تی ده بیت پابه ندبیت به جیه جیکردنی پره نسپیه کانی کاری کۆمه لایه تیه وه به لام هه ندیکجار ده توانیت له چه ند دۆخیک تابه تدا لئی لادبات.
 3. له م ده ستوو ره دا باس له هه ندیک ئاکاری پیشه یی کراوه وه ک : وه رگرتنی ره زامه ندی له سوودمه ند بۆ ده ستپیکردنی پۆسه ی یارمه تیدان، به کارهێنانی هۆکاره کانی راگه یانندن و ته کنه لۆجیا له کاتی کارکردن بۆ مه به ستی تۆمارکردنی زانیاریه کان یان په یوه ندیکردن به لایه ن و که سانی تره وه بۆ وه رگرتنی زانیاری له کاتی پئویستدا وه ک خیزان و خزم و هاوڕی و... هتد، هه روه ها جه خت له سه ر گرنگی شیکردنه وی زانیاریه کان له لایه ن پسیپۆری کۆمه لایه تیه وه بۆ سوودمه ند ده کاته وه (فه می، ۲۴۶، ۲۰۰۷).
 4. له م سالنه ی دوایدا به ندیک تر بۆ ئەم ده ستوو ره زیادکرا که جه خت له سه ر گرنگی خویندنه وه ی پسیپۆری کۆمه لایه تی بۆ رۆشنیبری و کلتوره جیاوازه کان ده کاته وه، به واتای پئویسته پسیپۆری کۆمه لایه تی زانیاری هه بیت له سه ر باگراوه ندی کلتوری و رۆشنیبری ئەو که یسانه ی مامه له ی له گه ل ده کات . ئەمه ش کاریگه ی ده بیت له سه ر شیوازی هه ل سوکه وت و بیروبوچوون و ئاراسته و تێروانینه کان و ته نانه ت شیوازی ژیا نیش (عمیری، ۲۰۱۰).
 5. هه روه ها له ده ستوو ره که دا جه خت له سه ر گرنگی پاراستنی نه ینی سوودمه ند کراوه له لایه ن پسیپۆری کۆمه لایه تیه وه به جوړیک که نابیت باس له بارودۆخی هه ی سوودمه ندیک بکات له به رده م سوودمه ندیک تر یان له به رده م هاوڕیانی سوودمه ند یان خیزانه که ی یان خزمان و (علی، ۱۳۴، ۲۰۱۰).
 6. له خالیک تر دا جه خت له سه ر بابه تی مملانی و ناکوکی ده کرته وه که پئویسته پسیپۆری کۆمه لایه تی رۆلی دانوستانکاریکی بی لایه ن ببنیت تیایدا.
 7. پسیپۆری کۆمه لایه تی به هه یج جوړیک ریگه ی پینادریت په یوه ندی سیکسی له گه ل سوودمه ندا به ستیت ، یان ئەگه ر په یوه ندیه که بوونی هه بوو پیشتر ئەوه پئویسته کو تایی به په یوه ندیه پیشه ییه که ی نێوانیان به یینیت (بریتش، ۵۶، ۲۰۱۰).
 8. وه رگرتنی پاره یان دیاری بۆ پسیپۆری کۆمه لایه تی له لایه ن سوودمه نده وه به هه یج جوړیک ریگه پیدراو نیه و ئەچیته چوارچۆیه ی به رتیه وه (أبونصر، ۱۱۵-۸، ۲۰۱۶).
 9. کاتی کو تایی هاتنی پڕۆسه ی یارمه تیدان و چاوپیکه وته کان له نێوان پسیپۆری کۆمه لایه تی و سوودمه نندا دیاریکراوه به م شیوه یه: کاتیک کیشه ی سوودمه ند چاره سه ر ده بیت، کاتیک سوودمه ند ئاره زووی نه مینیت بۆ به رده وامبوون له سه ر پڕۆسه ی وه رگرتنی خزمه تگوزاری، کاتیک پسیپۆری کۆمه لایه تی خانه نشین بیت یان نزیکبوویته وه له خانه نشینکردن، یان پسیپۆری کۆمه لایه تی توشی نه خۆشی درێخایه ن بوو بیت و توانای کارکردنی نه ماییت (عمیری، ۲۰۱۰)..

سێهه م: بهرپرسيارىتې پسيپۆرى كۆمهلايه تى بهرامبه ر هاورپىكانى له شويى كاردا:

1. به هۆى ئه وهى كه زۆربهى كاره كانى پسيپۆرى كۆمهلايه تى له شىوازى ئه ندامىتى نيو تيمىكى كاركرندايه، كه ههريه كه و به گوپرهى پسيپۆرى خۆى كار له گه ل سوودمه نندا كار ده كات بۆيه ئه م ده ستوره ئاماژه به گرنكى ريزگرتنى پسيپۆرى كۆمهلايه تى بۆ هاورپىكانى له شويى كاركرنيدا ده كاته وه.

2. ئالوگۆركردى زانياريه كان به شيوه يه كى نه ينى.

3. گفتوگۆكردى له گه ل هاورپىكاندا و وه رگرتنى رايان له باره ي دۆخه كه وه و شىوازى مامه له كردن و چاره سه ركردنى كيشه كانيان.

4. دووركه وتنه وه له بيزاركارى و گيچه لى سىكى هاورپىكان له شويى كاردا.

5. مامه له كردنى وورپا و ژيرانه له گه ل هاورپى گه نده له كاندا ئه گه ر هه بوو، ههروه ها برپارى راستدان له باره يانه وه (أبونصر، 2009، 282).

6. دووركه وتنه وه له به ريه ككه وتن له گه ل هاورپىيانى كاردا، به تاييه تى له شويى كاركرنه كه دا.

7. دووركه وتنه وه له به كارهيئاننى هاورپىيانى كار بۆ به رژه وه ندى كه سى يان هاندانى هاورپىيانى كار بۆ به كارهيئاننى سوودمه ندا له به رژه وه ندى خۆيدا (أبونصر، 2008، 134).

چواره م: بهرپرسيارىتې پسيپۆرى كۆمهلايه تى بهرامبه ر دامه زراوه كه ي:

له م به نده دا كاره كانى پسيپۆرى كۆمهلايه تى له دامه زراوه كاندا ديارىكارون كه برىتين له (سه رپه رشتى كردن، ئاراسته كردن، تۆماره كانى سوودمه ندا، گواستنه وهى سوودمه ندا، كاروبارى كارگيرى، راهيئان و مه شقپيكردى، گه شه پيكردى، شىوازى مامه له كردن له گه ل سوودمه ندا، فه رمانبه ران و كارگوزارو كه سانى ترو).

پيئجه م: بهرپرسيارىتې پسيپۆرى كۆمهلايه تى بهرامبه ر پيشه كه ي:

ليره دا ده ستوره كه جه خت له سه ر گرنكى كارى پسيپۆرى ده كات له به دواداچوونى سىياسه ته كانى چاوديرى كۆمهلايه تى و هه لسه نگاندى و راستكرنه وهى له رينگه ي ئه نجامدانى تويزينه وهى زانستى و دارشتن و جيبه جيكردى به رنامه و كارى تازه ههروه ها په خنه گرتن و تاقىكرنه وهى پشكىن و هه لسه نگاندى به رده وامى زانياريه كان كه په يوه نديان هه يه به م پيشه يه وه. له هه مانكاتدا پيويسته ناگادارى پاراستنى نه ينى ئه و كه سانه بيت كه تويزينه وه يان له سه ر ئه نجام ده دات و بتوايت مامه له له گه ل هه ر كيشه يه كدا بكات كه ديته رينگه ي (هلال).

شه شه م: بهرپرسيارىتې پسيپۆرى كۆمهلايه تى بهرامبه ر كۆمه لگه:

له كوتايى ده ستوره كه دا به شيك تايه تكاروه بۆ بابه تى دادپه روه رى كۆمهلايه تى و چۆنيه تى ده سته به ركردنى له كۆمه لگه دا، كه ئه مه ش به يه كيك له ئه ركه كانى پسيپۆرى كۆمهلايه تى داده نريت بۆ ده سته به ركردنى دادپه روه رى كۆمهلايه تى له رينگه ي پيشه كه شكردنى خزمه تگوزارى چاوديرى كۆمهلايه تى چ له سه ر ئاستى ناوخويى يان نه ته وه يى ئه مه ش له رينگه ي چه ندين چالاكييه وه ده بيت وه ك: گفتوگۆكردى و ئه نجامدانى تويزينه وهى زانستى له باره ي بابه ته كانى سىياسى و كۆمهلايه تى و خزمه تگوزارى له كاتى رووداوى له ناكوادا ههروه ها به شدارى كردنى چالاكانه له نه هيشتنى ده سه لاتى تاكره وى و به رقه راربوونى دادپه روه رى كۆمهلايه تى بۆ هه موو چين و تويزه كان به بى گويدانه ره نگ وه گه ز و ئاين و نه ته وه و بيروباوه رى سىياسى و ههروه ها به ره نكاربوونه وهى گه نده لى (السيد، 131-139)

به شى سېهه م / لايه نى مه يدانى تويزينه وه كه

باسى يه كه م / چوارچيوه ي ميتۆدى تويزينه وه كه

ئه م تويزينه وه يه داده نريت به تويزينه وه يه كى وه سفى شىكارى كه هه ولده دات بۆ ليكۆلينه وه له روداوو ديارده

كۆمهلايه تيه كان له رينگه ي كۆكرنه وهى زانياريه كان و پاشان شىكردنه وه يان به مه به ستى گه يشتن به ئه نجامه كان. (ژكى، 1983/198)

يه كه م / ميتۆدى تويزينه وه : له گرنگرتنى ئه و ميتۆدانه ي كه تويزه ر له م تويزينه وه يه دابه كارپه يئناوه :

میتۆدی رووپیوی کۆمه لایه تی : بریتیه له رینگایه کی زانستی که به کارهتانی له لایه ن توێژه ر یارمه تی ده دات بۆ گه یشتن به زانیاری ووردو دروست له واقعی کۆمه لایه تی کۆمه لگا و ئه و باهت و یه که یه ی که دراسه ی ده کات. (حسن / ۲۰۰۵، ۱۰۱)

میتۆدی رووپیوی کۆمه لایه تی : بریتیه له رینگایه کی زانستی که به کارهتانی له لایه ن توێژه ر یارمه تی ده دات بۆ گه یشتن به زانیاری کراوی ئه ندامانی کۆمه لگای توێژینه وه که ئه نجام ده دریت که وه ک نمونه وه رده گیرین ، به و مه رجهی که نمونه ی وه رگیراو هه لگرای هه مان سیفات و خه سلته تی کۆمه لگای توێژینه وه که بێت . (محمد ، ۲۰۱۲، ۲۰۶).

دووهم / دیاری کردنی کۆمه لگا و نمونه ی توێژینه وه که :

۱- کۆمه لگای توێژینه وه : هه موو ئه و ئه ندامانه ن که توێژینه وه که ده یان گریتته وه که په نگه (تاکه که س بێت یان خێزان یان دامه زراوه ...هتد) ، دیاری ده بێت به پێی باهتیه توێژینه وه که و ئامانجه که ی .

ده کرایت بلیتین که کۆمه لگای توێژینه وه ی ئیمه هه موو ئه و توێژه ره کۆمه لایه تیانه ده گریتته وه که له دامه زراوه حکومه کانی پارێزگای سلیمانی بۆ سالی (۲۰۱۶-۲۰۱۰) کارده که ن که نزیکه ی (۲۵۷) توێژه رن (به پێی ئاماری کۆمه له ی کۆمه لئاسانی سلیمانی).

۲- نمونه ی توێژینه وه که : بریتیه له نمونه یه که له کۆمه لگای توێژینه وه وه رده گیریت وه توێژه ر کۆی کاره مه یدانیه که ی له سه ر ئه نجام ده دات . (الوهاب، ۱۹۸۵، ۸۶)

لێره دا توێژه ر نمونه یه کی (۱۰۰) یه که یی وه رگرت له کۆمه لگای توێژینه وه که به شیوه یه کی هه ره مه کی له چه ند دامه زراوه یه کی حکومی (سه ره کی و لاوه کی) .

سێهه م / بواره کانی توێژینه وه که :

۱- بواری شوینی : بریتیه له و ناوچه جوگرافیه ی که توێژینه وه که ی تیا دا ئه نجام دراوه ، بواری شوینی ئه م توێژینه وه یه بریتیه له ناوه ندی شاری سلیمانی .

۲. بواری کاتی : ئه و ماوه یه که توێژینه وه که ی تیا دا ئه نجام ده دریت ، سروشتی ئه م توێژینه وه یه پێویستی به ماوه ی (۷) مانگ هه بوو که کاره مه یدانیه که ی تیا دا جێبه جێبکرایت ، واته له به روارای (۲۰۱۵/۶/۱ - ۲۰۱۶/۱/۱) ی خایاندوه .

۳- بواری مرویی : هه موو ئه و پسپۆره کۆمه لایه تیانه ده گریتته وه که له ناوه ندی شاری سلیمانی له دامه زراوه حکومه کانی کارده که ن. چواره م / ئامرازه کانی کۆکردنه وه ی زانیاری :

ئامرازی کۆکردنه وه ی زانیاری په یوه سه ته به سروشتی میتۆدی به کارهاتوو، له گرنگترین ئامرازه به کارهاتوووه کان ئه م توێژینه وه یه :

* فۆرمی راپرسی (پرسیارنامه) : یه کیکه له و ئامرازه گرنگانه ی که له توێژینه وه کۆمه لایه تیانه کاندایه کارده هینریت و توێژه ر سوودی لێوه رده گریت له وه رگرتنی زانیاری هه مه لایه ن سه بارهت به و دیارده یه که لێی ده کۆلێته وه .

(بوهزیم، ۲۰۰۹، ص ۷۳)

لێره دا توێژه ر هه سته به ئاماده کردنی فۆرمی راپرسی بۆ توێژینه وه که که له دوو لایه ن پێک هاتبوو : لایه نی زانیاری گشتی که چه ند گۆراویک له خو ده گریت ، لایه نی زانیاری تایبهت به باهتیه توێژینه وه که که (۲۲) پرسیار له خو ده گریت ، دوا ی ئاماده بوونی فۆرمی راپرسی بۆ دلیابوون له راستی و دروستی پرسیاره کان توێژه ر سوودی له شتوازی ئاشکرا (الصدق الفاهری) وه رگیرت، که بریتیه له وه رگرتنی رابووجوونی کۆمه لێک له شاره زایان و پسپۆرانی بواری کاری کۆمه لایه تی و کۆمه لئاسی و ده رووناسی له زانکۆی سلیمانی ، ده رئه نجام هه ندیک له و برگانه جێگیر کران و هه ندیکیان رووبه رووی ده ستکاری کردن بوونه وه و سه ره له نوێ دارپێژرانه وه یان بۆ کرا به لām له بهر ئه وه ی هه یج برگه یه که نه بوو که هه موو پسپۆران ریکه ون له سه ری بۆ لابردن بۆیه هه یج برگه یه که لانه برا .

ئهم خشتهیهی خوارهوه رای شارهزایان* سهبارت به فۆرمی پێوهری توێژینهوهکه دیاری دهکات .
خشتهی ژماره (٢) / جیگیرکردنی فۆرمی پێوهری توێژینهوهکه دهستیشان دهکات

ژ	نرخهکانی	ژ	نرخهکانی	ژ	نرخهکانی	ژ	نرخهکانی
٤	٢	٨	١٠	٢٦	٢٦	١	
٤	٢-	١٠	٨	٣٥	٣٨	٢	
١	١-	٣	٢	٣٧	٣٥	٣	
٠	٠	٧	٧	٣١	٣٠	٤	
١	١	٢	٣	٢٧	٢٨	٥	
١٦	٤	١١	١٥	٢٨	٢٧	٦	
٩	٣-	١٤	١١	٣٦	٣٦	٧	
٠	٠	٩	٩	٤٢	٣٩	٨	
٠	٠	٤	٤	٣٢	٣١	٩	
١	١-	١٥	١٤	٤٠	٤١	١٠	
١	١-	٦	٥	٣٤	٣٣	١١	
١	١	٥	٦	٢٣	٢٥	١٢	
٠	٠	١	١	٢٤	٢٤	١٣	
١	١-	١٣	١٢	٣٢	٢٩	١٤	
١	١	١٢	١٣	٣٠	٣٤	١٥	
٤٠						کۆی	گشتی

2006 - 1

1 - 2

40 6

1 - 225 15

240 1 240 - 1

3360 224 15

071 - 1

شه شم / گریمانه کانی توێژینهوه که:

- 1- په یوه نډیه کی راسته وانه ههیه له نێوان ئاره زوی توێژهر بۆ کاره کهی و نه نجامدانی کاری / به گوێره ی گۆراوی په گه ز.
- 2- په یوه نډیه کی راسته وانه ههیه له نێوان بوونی رێگری له بهردهم نه نجامدانی توێژهری کۆمه لایه تی بۆ کاره کهی و نه نجامدانی کاری / به گوێره ی گۆراوی په گه ز.
- 3- په یوه نډیه کی راسته وانه ههیه له نێوان بایه خ نه دان به کاری توێژهری کۆمه لایه تی له شوینی کار و نه نجامدانی کاری / به گوێره ی گۆراوی په گه ز.
- 4- په یوه نډیه کی راسته وانه ههیه له نێوان کۆبونه وه خولیه کانی توێژهری کۆمه لایه تی و نه نجامدانی کاری / به گوێره ی گۆراوی په گه ز.
- 5- په یوه نډیه کی راسته وانه ههیه له نێوان سه ربه خۆیی توێژهری کۆمه لایه تی له شوینی کار و نه نجامدانی کاری / به گوێره ی گۆراوی په گه ز.
- 6- په یوه نډیه کی راسته وانه ههیه له نێوان بوونی رێگری له بهردهم نه نجامدانی توێژهری کۆمه لایه تی بۆ کاره کهی و نه نجامدانی کاری / به گوێره ی گۆراوی په گه ز.
- 7- په یوه نډیه کی راسته وانه ههیه له نێوان بایه خ نه دان به کاری توێژهری کۆمه لایه تی له شوینی کار و نه نجامدانی کاری / به گوێره ی گۆراوی په گه ز.
- 8- په یوه نډیه کی راسته وانه ههیه له نێوان کۆبونه وه خولیه کانی توێژهری کۆمه لایه تی و نه نجامدانی کاری / به گوێره ی گۆراوی په گه ز.
- 9- په یوه نډیه کی راسته وانه ههیه له نێوان سه ربه خۆیی توێژهری کۆمه لایه تی له شوینی کار و نه نجامدانی کاری / به گوێره ی گۆراوی په گه ز.

شوینی کار.

باسی دووهه م / خستنه رووی زانیاریه کان

یه که م / زانیاریه گشتیه کان:

خشته ی ژماره (3)

ژ	برگه کان	پۆله ندی	وه لاهه کان	
			ژماره ی یه که کان	رێژه ی سه دی
1	په گه ز	تیر	30	30%
		هێ	60	60%
2	تاهه ن	20-21	22	22%
		20-26	24	24%
		20-21	26	26%
		26- به ره ی ژوور	8	8%
3	ژماره ی نه نامانی خێزان	4-2	48	48%
		7-0	28	28%
		8- به ره ی ژوور	14	14%

٢٩	٢٩	سهلت	بارى كۆمه لايهتى	٤
%٢٩				
%٦٩	٦٩	خيزاندار		
%٢	٢	جيابوهوه	شوئى كار	5
%٢٨	٢٨	دامه زراوه سه ره كيه كان		
%٧٢	٧٢	دامه زراوه لاوه كيه كان		
%٢٦	٢٦	١-٥ سأل	ماوهى خزمه تکردن له كاردا	6
%٣٧	٣٧	٦-١٠ سأل		
%٤٥	٤٥	١٠-١٥ سأل		
%١٨	١٨	١٦ سأل - به رهو ژوور		
%٦٥	٦٥	٠٠٠-١٠٠٠٠٠٠٠		
%٢٧	٢٧	١١٠٠٠٠٠-١٦٠٠٠٠٠٠	داهاتى مانگانه	7
%٨	٨	١٦٠٠٠٠٠٠ - به رهو ژوور		
%٣٧	٣٧	٦-١٠ سأل		
%٤٥	٤٥	١٠-١٥ سأل		8
%١٨	١٨	١٦ سأل - به رهو ژوور		

ليره وه دهرده كه ویت كه (٣٥) واته (٣٥%) ئه ندامانى نمونهى تويژينه وه كه له ره گه زى نيرن و ريژهى (٦٥%) واته (٦٥) له ئه ندامانى نمونهى تويژينه وه كه له ره گه زى مين ، وه (٣٦) له نمونهى تويژينه وه كه به ريژهى (٣٦%) ته ميان له نيوان (٣١-٣٥) ساليدياه له كاتيكدا كه (٨) له ئه ندامانى نمونهى تويژينه وه كه به ريژهى (٨%) سه رو (٣٦) سألن ، ههروه ها (٦٩) له نمونهى تويژينه وه كه واته به ريژهى (٦٩%) هاوسه رگيرن وه ته نها (٢) واته (٢%) جيابوه وهن ، ريژهى (٧٢%) كه ده كاته (٧٢) له نمونهى تويژينه وه كه له دامه زراوه لاوه كيه كان كارده كهن و به شيويه كى ناراسته وخو خزمه تگوزاربه كان پيشكهش به سودمه ند ده كهن، (٥٥) له نمونهى تويژينه وه كه به ريژهى (٥٥%) ماوهى كار كردنيان وهك پسپورى كۆمه لايهتى (١٠-١٥) سأل وه داهاتى مانگانه يان ده كه ويته نيوان پينج سه د ههزار دينار بو يهك مليون دينارى عيراقى وه كه مترین ريژه كه ده كاته (٨) به ريژهى (٨%) داهاتى مانگانه يان له يهك مليون و شهش سه د ههزار دينار و به رهو ژوور ، به رزترین ريژه كه ده كاته (٤١%) واته (٤١) له ئه ندامانى نمونهى تويژينه وه كه له خانوى كریدا ده ژين. دووهه م/ زانبارى تاييهت به تويژينه وه كه:

خشتهى ژماره (٤)

ئاره زوومه ندى به كارى خووت وهك پسپورى كۆمه لايهتى

رپژهى سه دى	ژماره يه كه	بپگه كان
%٤٤	٤٤	به ئن

نهخىر	٥٦	%٥٦
كۆى گشتى	١٠٠	%١٠٠

لهم خشتهيهوه دهردهكهوئت بهشىكى زۆرى نمونهى توئزئنهوهكه كهدهكاتە (٥٦) بهرئزهى (%٥٦) ئارهزومهندى كارى خوئان نين ئهمهش دهگهپئتهوه بو ئهوهى كهتائىستا ئهگەر چى تارادهيهك توئزهرى كۆمهلايهتى له بهشىكى زۆرى دامهزراوهكان كار دهكهن بهلام لهگهئ ئهوه شدا ههست به (مرتاج) ى ناكهن لهكارهكهيان بههۆى نهبوونى ئازادى له شوئنى كار و پابهئدبوئيان به ياسا و ريساكانى ئهوه دامهزراوهيهى كارى تيادهكهن كه ناچارىان دهكات تارادهيهكى زۆر دوركهونهوه ياسا و ريساى پيشهئيان ، جگه لهوهى كه له خشتهى ژماره (١) دهركهوت كه بهشىكى زۆريان له دامهزراوه لاوهكيهكان كار دهكهن واته لهم دامهزراوانهدا وهك كهسى دووههم مامهله دهكهن و بۆيه زۆر جار وته و بپاره كانيشئيان هيچ كارى پئناكرئت و ئهمهش واى لئكردون ههست به پاشكهوتوى و كۆمهلهيه كۆبوونهوه بهمهبهستى دارشتنى دهستورئىكى تازه بو كاركردىن پئسپۆرى كۆمهلايهتى، كهچهندين پئسپۆرى كۆمهلايهتى ئهمهش جارئىكى تر كئشهئيان بو دروست دهكات و واىان لئدهكات ههست به بئزارى و ناآرامى دهكهن له شوئنى كار ههربۆيه ئارهزوى كاركردن نين لهبوارى پيشهى خوئان.

خشتهى ژماره (٥)

بونى زانبارى لايئسپۆرى كۆمهلايهتى سهبارهت به چۆنيهتى مامهلهكردن لهگهئ شئوازه جياوازهكانى كهسيهتى

برگهكان	ژمارهى يهكه	رئزهى سهدى
بهئئ	٤١	%٤١
نهخىر	٥٩	%٥٩
كۆى گشتى	١٠٠	%١٠٠

لهم خشتهيهوه دهردهكهوئت كهبهشى زۆرى نمونهى توئزئنهوهكه كهدهكاتە (٥٩) بهرئزهى (%٥٩) زانباريان نيه لهسهه چۆنيهتى مامهلكردن لهگهئ كهسيهتبه جياوازهكان ئهمهش دهگهپئتهوه بو ئهوه كئشهيهى كه بهشى زۆرى توئزهره كۆمهلايهتبهكان پئوهى دهئالئئن ئهويش ئهوهبه كه دههچوى بهشى كۆمهلئناسين و ئهوه بابتهئانهى دهئخوئئن زياتر تئۆريه و بابتهتى تايهت به پيشهى كارى كۆمهلايهتئيان زۆر بهكهمى وههركتووه تاوهكو بتوانن بهشئوهيهكى پراكتيكي كار بكهن بو نمونه وههركرتنى زانبارى لهسهه كهسيهتبه جياوازهكان و ئهوه بئردؤزانهى كه پئنوئسته پئسپۆرى كۆمهلايهتى پشتهى پئ ببهستى لهكاتى مامهلهكردىن لهگهئ حالتهكان وه زانبارى بهشى دووههم / باس له پيشهى كارى كۆمهلايهتى دهكات به دوو باس باسى يهكهم باس له (فهلسهفه، ئامانج، كۆلهكهكانى كارى تيادهكات.

خشتهى ژماره (٦)

بونى زانبارى لايئسپۆرى كۆمهلايهتى سهبارهت به رۆله جياوازهكانى پئسپۆرى كۆمهلايهتى لهكاتى كاركردندا

برگهكان	ژمارهى يهكه	رئزهى سهدى
بهئئ	٣٦	%٣٦
نهخىر	٦٤	%٦٤

كۆي گشتى	١٠٠	%١٠٠
----------	-----	------

ئەم خشتەپەش هاوشانى خشتەپەش پيشوو بەرزترین ريزه‌ى نمونه‌ى تويزينه‌وه‌كه كه ده‌كاته (%٦٤) واته (%٦٤) ئەندام جەخت لە سەر نەبونی زانیاری دەكەن لەسەر رۆله‌ جیاوازه‌كانى پسپۆرى كۆمه‌لايه‌تى ئەمەش بەهۆى كه‌متەرخەمى خويندنى زانكۆيان كه‌ ديسان يه‌كێكه‌ له‌ گرفته‌كانى پسپۆرى كۆمه‌لايه‌تى كه‌ رۆله‌كانى خۆى نازانیت هه‌رله‌بەر ئەوه‌شه‌ ممارسه‌ى ناكات بۆ نمونه‌ يه‌كێك له‌ رۆله‌كانى ئەوه‌يه‌ كه‌وه‌ك پردێك وايه‌ له‌ نێوان تاك و كۆمه‌لگا به‌هێزكردنى په‌يوه‌ندى نێوانيان ، يان تنسيق كردنى له‌ نێوان دامه‌زراوه‌ كان ، به‌رگرى كردن له‌ سودمه‌ند ، معگى زانیاری ، مامۆستای فيركردنى ليهاتوى كۆمه‌لايه‌تى و گونجاندى كۆمه‌لايه‌تى ، مرشد و معالج ،.....هتد هه‌ر له‌بەر ئەمەشه‌ كه‌ رهنه‌گه‌ نەيتوانى بيټ رۆلێكى ئيجابى بينيت له‌و دامه‌زراوه‌په‌ى كارى تپاده‌كات.

خشتەى ژماره (٧)

وه‌رگرتنى زانیاری پيويست له‌كاتى خويندنى زانكۆيتدا له‌سەر چۆنپه‌تى كارکردنت وه‌ك پسپۆرى كۆمه‌لايه‌تى

بره‌گه‌كان	ژماره‌ى يه‌كه	ريزه‌ى سه‌دى
به‌لێ	٤٢	%٤٢
نه‌خپير	٥٨	%٥٨
كۆي گشتى	١٠٠	%١٠٠

يه‌كێكى تر له‌ كيشه‌كانى پسپۆرى كۆمه‌لايه‌تى ئەوه‌يه‌ كه‌وه‌ك ده‌رده‌كه‌ويت له‌م خشتەپه‌دا ريزه‌ى (%٥٨) واته (%٥٨) له‌ئەندامانى نمونه‌ى تويزينه‌وه‌كه‌ جەخت لەسەر ئەوه‌ ده‌كەن كه‌ زانیاری پيويستيان وه‌رنه‌گرتوو له‌ زانكۆ له‌سەر چۆنپه‌تى مامه‌له‌كردن له‌گه‌ل سودمه‌ند و ئەو زانیاریانه‌ى وه‌ريان گرتوو به‌وته‌ى زۆريكيان ته‌نها تيۆرى بووه‌ كه‌ بۆشاييه‌كى گه‌وره‌ هه‌يه‌ له‌ نێوان تيۆرى و كارى پراكتيكيان هه‌ر ئەوه‌شه‌ واى كردوو كه‌ زۆريكيان زانیاری زانستى ته‌واويان نيه‌ له‌سەر چۆنپه‌تى چاره‌سه‌ر كردنى كيشه‌ و مامه‌له‌كردن له‌گه‌ل كه‌پسه‌كان وه‌به‌وته‌ى خۆيان له‌كاتى كارکردنيان زياتر پشت به‌ئەزمونی خۆيان ده‌به‌ستن.

خشتەى ژماره (٨)

بونى زانیاری پيويست لای پسپۆرى كۆمه‌لايه‌تى سه‌باره‌ت به‌ ئەرك و لپرسراويه‌تیه‌كانت له‌و دامه‌زراوه‌ى كه‌كارى تپدا ده‌كه‌یت

بره‌گه‌كان	ژماره‌ى يه‌كه	ريزه‌ى سه‌دى
به‌لێ	٣٣	%٣٣
نه‌خپير	٦٧	%٦٧
كۆي گشتى	١٠٠	%١٠٠

ى ه‌كێكى تر له‌و كيشانه‌ى پسپۆرى كۆمه‌لايه‌تى پيۆه‌ى ده‌نالينى ئەوه‌يه‌ ئەرك و لپرسراويه‌تیه‌كانى نازانیت له‌شوینى كاره‌كه‌ى چونكه‌ وه‌ك له‌خشتەى ژماره (١) ده‌ركه‌وت كه‌به‌شى هه‌ره‌ زۆرى نمونه‌ى تويزينه‌وه‌كه‌ له‌ دامه‌زراوه‌ لاهه‌كه‌كانى كارى كۆمه‌لايه‌تى كارده‌كەن واته‌ له‌ چوارچيۆه‌ى گروپيكددا خزمه‌تگوزارى پيشكه‌ش ده‌كەن جا له‌ خويندنگا بيټ يان دامه‌زراوه‌ چاكسازيه‌كان بيټ يان دادگا يان

نهخوشخانهی دهرونی که لهههریهک له دامهزراوانه به گوێرهی پێگهکهی رۆلێکی تایبهتی ههیه که ئەم رۆلەش ئەرك و بهرپرسیاریتی خۆی ههیه پێویسته لهسهر پـسپۆری کۆمه‌لایهتی و تهنانهت دامهزراوه‌کهش ملزم بن پێوهی به‌لام ئەوهی که زۆریک له ئەندامانی نمونهی توێژینه‌وه‌که به‌رێژهی (%٦٧) که ده‌کاته (٦٧) ئەندام جه‌ختیان له‌سهر ئەوه کرد که ئەم رۆلهی خۆیان نازانن و تهنانهت ئەگهر بیشیزانن ئەوا زۆر جار دامهزراوه‌که ده‌بێتته‌ پێگهر له‌به‌رامبه‌ر جێبه‌جێکردنی له‌لایهن پـسپۆری کۆمه‌لایهتی.

خشتهی ژماره (٩)

په‌چاوکردنی گه‌لله‌نامه‌ی کاری کۆمه‌لایهتی له‌لایهن پـسپۆری کۆمه‌لایهتی له‌کاتی کارکردنی

برگه‌کان	ژماره‌ی په‌که	رێژه‌ی سه‌دی
به‌لن	٣١	%٣١
نه‌خێر	٦٩	%٦٩
کۆی گشتی	١٠٠	%١٠٠

بهری (٦٩) له‌ئەندامانی نمونه‌ی توێژینه‌وه‌که که ده‌کاته رێژه‌ی (%٦٩) جه‌خت له‌سهر پابه‌ند نه‌بونیان ده‌که‌ن به‌ گه‌لله‌ نامه‌ی کاری کۆمه‌لایهتی وه‌ دوا‌ی پرسپاریکردنی توێژه‌ر لێیان نمونه‌ی توێژینه‌وه‌که ئەوه‌یان رۆن کرده‌وه که هۆکاره‌که‌ی ده‌گه‌رێته‌وه‌ بۆ ((نه‌بونی زانیاریان له‌ سه‌ر ئەم گه‌لله‌ نامه‌یه‌ ، رێگری دامه‌زراوه‌که له‌به‌رامبه‌ر پابه‌ند بونیان به‌م گه‌لله‌ نامه‌یه‌)). به‌رای توێژه‌ر هۆکاری سه‌ره‌کی ده‌گه‌رێته‌وه‌ بۆ ئەو شیوازی خۆیندنه‌ی که‌ له‌ زانکۆ وه‌ریان گرتوه‌وه‌ که‌ پێویستی ده‌کرد هه‌ندیک بابته‌ی تایبهت به‌ئاماده‌کردنی پـسپۆری کۆمه‌لایهتی و دیاری کردنی سنور و شیوازی کارکردنیان وه‌ر بگرن ، جگه‌ له‌وه‌ی ئەنجامدانی کۆرو کۆبونه‌وه‌ له‌لایهن پـسپۆره‌ کۆمه‌لایه‌تیه‌کان به‌جۆریک که‌ ئاشنا بن به‌ گه‌لله‌ نامه‌ی پیشه‌ی کاری کۆمه‌لایهتی و تهنانهت دارشتنی گه‌لله‌ نامه‌یه‌ک که‌ بگونجێ له‌گه‌ل کلتوری کۆمه‌لگای کوردی وه‌ ئەم گه‌لله‌ نامه‌یه‌ش جێگیر بکریت وه‌ وێنه‌یه‌کی له‌ هه‌موو دامه‌زراوه‌کان هه‌بێت تاوه‌کو ئەوانیش ئاگاداری سنور و شیوازی کارکردنی پـسپۆری کۆمه‌لایهتی بن.

خشتهی ژماره (١٠)

میتۆدی رۆوپۆی کۆمه‌لایهتی : بریتیه‌ له‌ رێگایه‌کی زانستی که‌ به‌کارهێنانی له‌لایهن توێژه‌ر یارمه‌تی ده‌دات بۆ گه‌یشتن به‌ زانیاری تیا‌ده‌کات

برگه‌کان	ژماره‌ی په‌که	رێژه‌ی سه‌دی
به‌لن	٣٢	%٣١
نه‌خێر	٦٨	%٦٨
کۆی گشتی	١٠٠	%١٠٠

یه‌کێک له‌و هۆکارانه‌ی وای کردوه‌وه‌ که‌ پیشه‌ی کاری کۆمه‌لایهتی به‌پێی پێویست پێشکه‌وتوو نه‌بێت له‌ کۆمه‌لگای کوردی ئەوه‌یه‌ که‌ پیشه‌که‌ تازه‌یه‌ و هێشتا به‌شیکی زۆری کۆمه‌لگای کوردی دانی پێدانه‌ناوه‌ وه‌ زۆر که‌س هه‌یه‌ که‌ نازانیت چیه‌ وه‌ چۆن سوودی لێوه‌ر بگریت وه‌ بپروا وایه‌ که‌ ئەم پیشه‌یه‌ ته‌نها کاری چاره‌سه‌ر کردنی کێشه‌ کۆمه‌لایه‌تیه‌کانه‌ و له‌و حاله‌ته‌شدا هه‌ر که‌س کێشه‌یه‌کی به‌شی دووه‌م/ باس له‌ پیشه‌ی کاری کۆمه‌لایهتی ده‌کات به‌ دوو باس باسی یه‌که‌م باس له‌ (فهلسه‌فه‌، ئامانج، کۆله‌که‌کانی کاری کۆمه‌لایهتی ته‌نها چاره‌سه‌ر نیه‌ به‌لکو خۆپاراستنه‌ و چه‌ندین رێگا و شیوازی هه‌یه‌ به‌ کاری دینیت بۆ یارمه‌تی دانی تاکه‌کانی کۆمه‌لگا

به هه موو چين وتويژه كانى بهمه به ستي ريگرتن له ده ركه وتنى كيشه كۆمه لايه تيه كان به لام ئه وهى جىي داخه ئه وهيه كه پسپوره كۆمه لايه تيه كانيش به شى زور يان هه مان پايان ههيه يان ئه وه تا به ئاره زووى خويان له م به شه وه رنه گيراون وته نها نمرة كانيان خستونيه ته ئه م به ش و كۆليژه و زوريكيان چه زيان به كاره كه يان نيه و به ناچارى ئه نجامى ده دن و ته نها ئامانجيان دا بين كردنى بژيوى ژيان و به پيكردى كاره بۆيه زوريكيان زانياريان نيه له سه ر داواكارى پيشه كه تاوه كو بزنان چۆن جيبه جىي بكه ن وه يان مه رج و يا ساكانى ئه و دامه زراوه يه ي كارى تيداده كات ئه وه نده توند ريگاي نادات ئه م بالانسه رابگريت يان وه ك ومان تازه ي پيشه كه واي ليكرده بوار نه دريت به پسپورى كۆمه لايه تى ئه م هاوسه نكيه دروست بكات هه رئه مه شه (68) له ئه ندامانى نمونه ي تويژينه وه كه كه ده كاته (%68) جه ختى له سه ر ده كه نه وه

خشته ي ژماره (11)

بوونى تواناي كۆنترۆلكردنى به رژه وه ندييه كه سييه كان لاي نمونه ي تويژينه وه كه ده رده خات

پيژه ي سه دى	ژماره ي په كه	برگه كان
%88	88	به لى
%12	12	نه خيبر
%100	100	كۆي گشتى

ئه وهى له سه ر پيشه ي كارى كۆمه لايه تى بلاوه ئه وهيه كه پيشه يه كى مروىي يه وبه دوره له هه موو به رژه وه ندييه كى مادى وه ئه وهى له م خشته يه دا ده رده كه ويث (88) له ئه ندامانى نمونه ي تويژينه وه كه كه ده كاته (%88) جه خت له سه ر ئه وه ده كه ن كه تواناي كۆنترۆلكردنى به رژه وه ندييه كه سيه كانيان ههيه له پيناو كه ياندى هه ر خزمه تيك به سو دمه نده كان ،ئه مه ش ئاماژه يه كى باشه چونكه وه ك ده رده كه ويث كه پسپوره كۆمه لايه تيه كانى كۆمه لگاي كوردى هاوشيوه ي پسپورى كۆمه لايه تى له هه موو كۆمه لگا پيشه كه وتوه كان ئاماده ي زوريان ههيه بۆ كار كردن و خزمه تگه ياندىن به لام ئه وه كۆمه لگا و دامه زراوه كانه ريگره له به رامبه ر كار كردن و پيشه كه وتنيان.

خشته ي ژماره (12)

كۆمه لگه يارمه تيداره له راگرتنى بالانس له نيوان ژيانى تايبه تى و كارى پيشه ي لاي پسپورى كۆمه لايه تى

پيژه ي سه دى	ژماره ي په كه	برگه كان
%38	38	به لى
%62	62	نه خيبر
%100	100	كۆي گشتى

وه ك ده رده كه ويث كه كۆمه لگاي كوردى تاراده يه ك كۆمه لگايه كى عشائريه وه يشتا جوريك له ده ست تيوه ردان له ژيانى تاكه كان و مۆركى خزمه يه تى بوونى ههيه ئه مه ش بۆته كيشه بۆ زوريك له پسپوره كۆمه لايه تيه كان كه ناتوانن ژيانى تايبه تيان له ژيانى پيشه بيان جيا بكه نه وه ئه مه ش به ئاشكرا له م خشته يه دا ده رده كه ويث كه ريژه ي (%62) كه ده كاته (62) له ئه ندامانى نمونه ي تويژينه وه كه جه ختى له سه ر ده كه ن

خشتهی ژماره (١٣)

ههست کردن به بوونی رێگری لای نمونهی تووژینهوه که درده خات

رێژهی سهدی	ژماره ی په که	برگه کان
%٨٤	٨٤	به لێ
%١٦	١٦	نه خێر
%١٠٠	١٠٠	کۆی گشتی

لهم خشتهیهوه درده کهووت که (٨٤) ی ئەندامانی نمونهی تووژینهوه که که دهکاته بری (%٨٤) جهخت لهسه ر بوونی رێگری ده که نه له بهردهم سههرکهوتنی پیشه یاندا ئەمهش راستی وه لآمی نمونهی تووژینهوه که له خشته کانی پیشوودا درده خات که ئاماژه یان به بهشی زۆری نه و کیشانه کرد.

خشتهی ژماره (١٤)

نه و رێگریانهی ئاستهنگی گه وره نه له سههرکهوتنی پیشه که دا

رێژهی سهدی	ژماره ی په که	برگه کان
%٤٦	٤٦	سیفات و خهسله نی که سیته تیت
%٥٤	٥٤	نه و دامه زراوه ی کاری تیدا ده که ت
%٢٦	٢٦	کلتووری کۆمه لگه
%٤٤	٤٤	هۆشیاری تاکه که س
%٣٧	٣٧	لاوازی توانای ماددی له دامه زراوه که ی کاری تیدا ده که ت
%١٨	١٨	لاوازی توانای ماددی پسپۆری کۆمه لآیه نی

ئهم خشتهیهی خواره وه وه لآمی نمونهی تووژینه وه که یه له باره ی رێگریه کانی بهردهم پسپۆری کۆمه لآیه تی و پیشکه وتنی راسته رێژه که ناکاته (%٨٤) هۆکاره که شی نه وه یه که نمونهی تووژینه وه که ئازاده له هه لێژاردنی وه لآمه کان و ملزم نیه به ته نه ا وه لآمیک به لآم به رزترین رێژه که ده کاته (%٥٤) واته (٥٤) ی نمونهی تووژینه وه که پێیان وایه نه و دامه زراوه یه تیایدا رێگره که ده وتریت دامه زراوه مه به ست لێی لآیه نی مادی دامه زراوه که بۆ نمونه نه بونی ژوری تاییه ت و که لوپه لی پتویست بۆ نه نجامدانی چاوپێکه وتن له گه ل سوومه ند ، لآیه نی مرۆیی که مه به ست لێی به رپۆه به ر و کارمه ند و ... هتد به لآم به تاییه ت به رپۆه به ره چونکه زۆرێک له هه ر بۆیه ئهم تووژینه وه یه هه ولده دات بۆ خسته نه رووی نه خشه رێگایه ک بۆ چۆنیه تی کارکردنی پسپۆری کۆمه لآیه تی به شیوه یه کی تر لآیه نی واتایی دامه زراوه که که رتساو یاساکان که دیسان ده بێته رێگر له به رکاری پسپۆری کۆمه لآیه تی ، پاشان به پله ی دووه م رێژه ی (%٤٦) که ده کاته (٤٦) ی نمونهی تووژینه وه که پێیان وایه سیفات و خهسله تی که سیته ی پسپۆری کۆمه لآیه تی خۆی هۆکاره که ئەمهش جیاوازی نیوان پسپۆره کۆمه لآیه تی هه رده خات که بۆ هه ندیکیان رۆلی چالاک و کاریگه ریان هه یه بۆ هه ندیکیان ناتوانن ئەمهش ده گه رتته وه بۆ نه وه ی تا چه ند پسپۆره کۆمه لآیه تی هه زه ی به کاره که یه تی و هه ولده دات بۆ پیشکه وتنی له کاردا زانیاری هه یه له سه ر نه و چین و تووژه ی کاری له گه ل ده کات و تا چه ند زانیاری کۆده کاته وه له سه ر پیشه که ی و ناشنا ده بێت به هاو پێشه کانی له ولاته پیشکه وتنه کان ..

خشتهي ژماره (١٥)

ههستکردنی نمونهی توژیینهوه که به باشی په یوه ندیه کانی له گه ل هاو پيشه کانیدا

برگه کان	ژماره ی په که	رێژه ی سه دی
به لئ	٢٨	%٢٨
نه خیر	٧٢	%٧٢
کۆی گشتی	١٠٠	%١٠٠

له م خشته یه دا (٧٢) له ئەندامانی نمونهی توژیینهوه که که ده کاته (%٧٢) پێیان وایه که په یوه ندیان باش نیه به هاو پيشه کانیان ئەمهش ده گه ریته وه بۆ نه بوونی فرسه تیک که تیایدا کۆبینه وه و چاویان به یه کتر بکه ویت و ئەزمونی خویان له بواره جیاوازه کاندایا لۆگۆر بکه ن که دواجار جوړیک له الفه و هاوسۆزی دروست ده بیت له نیتوانیاندا و ئەمهش په نگدانه وهی ده بیت له سه ر به ره و پيشبردنی ئەم پيشه یه له داها توودا.

خشتهي ژماره (١٦)

ئه نجامدانی کۆبونه وه له نیتوان پسپۆری کۆمه لایه تی و هاو پيشه کانی ده رده خات

برگه کان	ژماره ی په که	رێژه ی سه دی
به لئ	٦	%٦
نه خیر	٩٤	%٩٤
کۆی گشتی	١٠٠	%١٠٠

وه ک ده رده که ویت که (٩٤) له ئەندامانی نمونهی توژیینهوه که که ده کاته (%٩٤) وه لایمی ئەم پرسیاره یه ن داوه ته وه به نه خیر که واته هیه جۆره کۆبونه وه یه کی نه هه فتانه و نه مانگانه و نه وه رزی و نه سالانه ش نیه که هه موو پسپۆره کۆمه لایه تی کانی که کار ده که ن له دامه زراوه سه ره کی و لاوه کیه کان کۆبکاته وه و بوار بخولقی نیتوانیان تاوه کو ئالوگۆری زانیاری بکه ن و سود له ئەزمون و تاقی کردنه وه کانی یه کتر وه ربگرن و هه موو هه ول بدن بۆ چاره سه رکردنی ئەو کیشانه ی دیته رێگه یان و کاربکه ن تاوه کو بوونی خویان به سه لیتن و کۆمه لگا اعتراف به گرنگیان بکات و یاساو ریسای تاییه ت به خزمه تکردنیان به یتنه کایه وه و ته نانه ت رێگا و شیوازی کاری تازه دا به یتن به جوړیک که بگونجیت له گه ل به ره و پيشچونی کۆمه لگا و جیهان.

خشتهي ژماره (١٧)

ههستکردنی نمونهی توژیینهوه که به لاوه کی بونی کاره که ی له شوینی کارکردنی

برگه کان	ژماره ی په که	رێژه ی سه دی
به لئ	٨٦	%٨٦
نه خیر	١١	%١١
کۆی گشتی	١٠٠	%١٠٠

له خشته کانی پيشوو له وه لایمی نمونهی توژیینهوه که که ده رکه وت که زۆرێکیان ئاره زومه ندی کاره که یان نه بوون وه وه ک ئاماژه شه مان پیکرد و تمان کۆمه لیک هۆکاری هه بوو یه کی که له وان هه ئه و رێگریانه بوو که دامه زراوه که دروستی ده کات وه له م خشته یه شه وه

دهردهكهوئت كه بهشى زۆرى نمونهى توئيزينهوه كه كه دهكاته (%89) راستى ئهو وهلامانهى پيشوو ساغ دهكهنهوه چونكه پييان وايه كارهكهيان لاوهكى بيت لهو دامهزراوهيهى كارى تيادهكهن چونكه زۆر بواريان نادهن ئهركى خوئيان بهباشى جيبهجيپكهن. خشتهى ژماره (18)

ههستكردى نمونهى توئيزينهوه كه بهوهى كه وته و بريارهكانى كارى پيناكريت لهشوئنى كارهكهى

برگهكان	ژمارهى يهكه	رئزهى سهدى
بهئى	76	%76
نهخيتر	24	%24
كۆي گشتى	100	%100

لهم خشتهيه دا رئزهى (%76) كه دهكاته (76) لهئهدامانى نمونهى توئيزينهوه كه پييان وايه كه له شوئنى كارهكهيان زۆر بايهخى پيناكريت و كارى پيناكريت بهتاييهت ئهو پسپورانهى له دامهزراوه لاوهكيهكان كار دهكهن بهلام وهك دهردهكهوئت كه رئزهيه كيش ههيه كه پيچهوانهى ئهم وهلامه ديدات وههرچه نده كه ميش بيت و ئهمهش هو كارهكهى يان دهگه رپتهوه بو خودى پسپورى كۆمهلايهتى يان بو دامهزراوه كه كه تاجه نده هاوكاره بو پسپورى كۆمهلايهتى.

خشتهى ژماره (19)

بوونى رۆلى پسپورى كۆمهلايهتى لهراپه راندنى كاروبارى دامهزراوهكهى كه كارى تيدا دهكات روندهكاتهوه

برگهكان	ژمارهى يهكه	رئزهى سهدى
زۆر	31	%31
تارادهيهك	47	%47
كهم	22	%22
كۆي گشتى	100	%100

لهم خشتهيه وه دهردهكهوئت كه رئزهى (%47) نمونهى توئيزينهوه كه پييان وايه كه تارادهيهك رۆليان ههيه لهراپه راندنى كاروبارى دامهزراوهكه رهنهگه ئهمهش پهيوه ندى هه بيت به جوورى ئهو كارهى كه پسپورى كۆمهلايهتى ئه زجامى ديدات و بوارى كارى دامهزراوهكه.

خشتهى ژماره (20)

تواناى بوارهكانى ئهمرۆ كه پسپورى كۆمهلايهتى كارى تيدا دهكات بو پيشكهوتنى ئهم پيشهيه روون دهكاتهوه

برگهكان	ژمارهى يهكه	رئزهى سهدى
بهئى	39	%39
نهخيتر	61	%61
كۆي گشتى	100	%100

رئزهى (%61) كه دهكاته وهلامى (61) له ئهدامانى نمونهى توئيزينهوه كه پييان وايه كه ئهو بوارانهى ئهمرۆ پسپورى كۆمهلايهتى كارى

پای نمونهی توێژینهوه که سهبارت به ئامادهیی لهرووی تیۆری و پراکتیکهوه بو کارکردن به شیوهی سهربهخۆو لهنوسینگهی تایبهتدا روون دهکاتهوه

برگهکان	ژماره‌ی یه‌که	پێژهی سه‌دی
به‌لێ	۳۱	%۳۱
نه‌خێر	۶۹	%۶۹
کۆی گشتی	۱۰۰	%۱۰۰

زۆریک له‌نونهی توێژینهوه که ده‌کاته (%۶۹) واته (۶۹) ئه‌ندام پێیان وایه که هه‌شتا له‌ رووی تیۆری و پراکتیکی ئاماده نین بو جۆراوجۆربوونی کێشه‌کان و زیادبوونی پێداویستیه‌کانی مرووف ، ههر بۆیه رۆژ له‌دوای رۆژ گرنگی و پێویستی پیشه‌ی کاری کۆمه‌لایه‌تی که‌یان نایزانن یان ئه‌وه‌شی که‌ده‌یزانن کۆنه و به‌پێی پێویست نیه و له‌مه‌شا هۆکاره‌که‌ی پسرۆری کۆمه‌لایه‌تی نیه که که‌مه‌ترخه‌م بێت به‌لکو وه‌ک ههر له‌سه‌ره‌تاوه ئاماژه‌مان پێکرد شیوازی خویندنی زانکۆییان هۆکاره.

خشته‌ی ژماره (۲۴)

پای نمونهی توێژینهوه که سهبارت به‌وه‌ی ئه‌م نوسینگانه رۆلیان ده‌بێت له‌که‌مکردنه‌وه‌ی کێشه کۆمه‌لایه‌تییه‌کانی ناو کۆمه‌لگه‌ روون ده‌کاتهوه

برگه‌کان	ژماره‌ی یه‌که	پێژهی سه‌دی
به‌زۆری	۶۵	%۶۵
تارا‌ده‌یه‌ک	۱۵	%۱۵
به‌که‌می	۳۰	%۳۰
کۆی گشتی	۱۰۰	%۱۰۰

له‌م خشته‌یه‌وه ده‌رده‌که‌وێت که پێژهی زۆری نمونهی توێژینهوه که ده‌کاته (۸۰) واته (%۸۰) پێیان وایه بوونی ئه‌م نوسینگانه کاریگه‌ری زۆری یان تارا‌ده‌یه‌کی ده‌بێت له‌ چاره‌سه‌ر کردنی کێشه‌کان هاوشیوه‌ی و لاته پێشکه‌وتوه‌کان ئه‌وه‌ی که پسرۆری کۆمه‌لایه‌تی توانای هه‌یه له‌نوسینگه‌ی تایبهت کاربکات.

خشته‌ی ژماره (۲۵)

پای نمونهی توێژینهوه که سهبارت به‌ کردنه‌وه‌ی نوسینگه‌ی تایبهت بو پسرۆری کۆمه‌لایه‌تی ، چ هه‌نگاوێک گرنکه که‌بگیرێته به‌ر بو سه‌رکه‌وتنی ئه‌م کاره روون ده‌کاتهوه

برگه‌کان	ژماره‌ی یه‌که	پێژهی سه‌دی
گرنگی به‌ خویندنی پسرۆری کۆمه‌لایه‌تی له‌زانکۆ بدریت	۶۸	%۶۸
بایه‌خ بدریت به‌ مه‌شق پێکردنی پسرۆری کۆمه‌لایه‌تی له‌پێگای کردنه‌وه‌ی خولی شتاندنی تایبهت	۶۴	%۶۴

راي نمونهي تويزينهوهي كه ده بۆي كۆمەلگەي ئىلى لى روى تىورى و پراكتىكەي وه بۆ كاركردن به شيوهي ۵۳% به خوۆ له نوسينگه ي تايه تدا

پيدا بنيت		
هۆشياركردنه وه ي خه لكى بۆ گرنكى ته م پيشه يه	۶۶	۶۶%
له ريگاي هۆكارى راگه ياندىن بانگه شه ي بۆ بكرت	۵۱	۵۱%
كۆبونه وه ي دهورى بكرت بۆ پسپۆر له هه موو بواره كان	۷۸	۷۸%

له م خشته يه دا نمونهي تويزينهوه كه ئازاده له هه لباردى هه لبارده كان و وه پييان وايه كه بهر له كرده وه ي ته م نوسينگانه چه ند كار يك هه يه ده بىت جبه جيبكرت له وانه ته نجامدانى كۆبونه وه ي دهورى بۆ پسپۆره كۆمه لايه تيه كان به رى (۷۸) له نمونهي تويزينهوه كه گرنكى دان به شيوازي خويندى زانكۆييان به راي (۶۸) له ئەندامانى نمونهي تويزينهوه كه ، پاشان گرنكى دان به هۆشيار كرده وه ي خه لكى به راي (۶۶) له نمونهي تويزينهوه كه ، بايه خدان به مەشق پيكردى پسپۆرى كۆمه لايه تى به راي (۶۴) له نمونهي تويزينهوه كه ، هه ولدان بۆ كۆمه لگا دانپييدا بنيت به راي (۵۳) له نمونهي تويزينهوه كه ، بانگه شه كردن له ريگاي هۆكارى راگه ياندىن به راي (۵۱) له نمونهي تويزينهوه كه .

به شى چواره م /

باسى يه كه م / گفتوگۆكردى گریمانەكان

۱- په يوه نديه كى هاوشيوه هه يه له نيوان ئاره زوى تويزهر بۆ كاره كەي و ئەنجامدانى كارى / به گوپره ي گۆراوى ره گەز .

(به وپيشه ي (۲۴) ده ره يتراو م (۰,۰۲۷) چوكتره له به هاي (۲۴) خشته يي (۳,۸۴) له ئاستى ده لاله تى (۰,۰۰۵) و نمره ي ئازادى (۱) ، ده توانين بلين كه جياوازي واتايى نيه له نيوان ره گەزى نير و من سەبارەت به په يوه ندى ئاره زوى تويزهر بۆ كاره كەي و ئەنجامدانى كارى) .

۲- په يوه نديه كى هاوشيوه هه يه له نيوان بوونى ريگرى له به رده م ئەنجامدانى تويزه رى كۆمه لايه تى بۆ كاره كەي و ئەنجامدانى كارى / به گوپره ي گۆراوى ره گەز .

به هۆى ته وه ي (۲۴) ده ره يتراو كه ده كاته (۰,۶۲) چوكتره له (۲۴) خشته يي كه ده كاته (۳,۸۴) له ئاستى ده لاله تى (۰,۰۰۵) و نمره ي ئازادى (۱) ، ته مه ته وه ده گه يه نيت كه جياوازي واتايى نيه له نيوان وه لامي ليتويزراوان (نير و من) له باره ي بوونى ريگرى كه ديتته ربي تويزه رى كۆمه لايه تى و ئەنجامدانى كارى پيشه يي)

۳- په يوه نديه كى هاوشيوه هه يه له نيوان بايه خ نه دان به كارى تويزه رى كۆمه لايه تى له شوينى كار و ئەنجامدانى كارى / به گوپره ي گۆراوى ره گەز .

((۲۴) ده ره يتراو كه ده كاته (۲,۰۰۵) چوكتره له (۲۴) خشته يي كه ده كاته (۳,۸۴) له ئاستى ده لاله تى (۰,۰۰۵) و نمره ي ئازادى (۱) ، ليره وه ده رده كه وىت كه جياوازي واتايى نيه له نيوان وه لامي ليتويزراوان به پيى گۆراوى ره گەز له باره ي بايه خنه دان به كارى تويزه رى كۆمه لايه تى له شوينى كار و په يوه ندى به ئەنجامدانى كارى پيشه يي) .

۴- په يوه نديه كى هاوشيوه هه يه له نيوان كۆبونه وه خوليه كانى تويزه رى كۆمه لايه تى و ئەنجامدانى كارى / به گوپره ي گۆراوى ره گەز .

پاي غونەى توپژىنەو ھە سەبەرت بە ئامادەى لەرۆوى تپۆرى و پراكتىكەو ھە بۆ كاركردن بە شپۆى سەربەخۆو لەنوسىنگەى تايبەتدا لىرەو ھە دەردەكەو پىت كە جياوازى و اتايى نىە لە نىوان وەلامى لىتوئىژراوان بە پىي گۆراوى رەگەز لە بارەى كۆبونەو ھە خولپە كان كە توپژەرى كۆمەلايەتى ئەنجامى دەدات لەگەل ھاوپىشەكانى و پەيوەندى بە ئەنجامدانى كارى پىشەى .

5- پەيوەندىەكى ھاوشپۆ ھەيە لە نىوان سەربەخۆى توپژەرى كۆمەلايەتى لەشۆينى كار و ئەنجامدانى كارى / بەگۆپىرەى گۆراوى رەگەز.

بەھۆى ئەو ھەى (23) دەرھىتراو دەكاتە (0,015) پچوكتەرە لە (23) خشتەى (3,84) لەئاستى دەلالەتى (0,05) و غمىرى ئازادى (1) ، لىرەو ھە دەردەكەو پىت كە جياوازى و اتايى نىە لە نىوان وەلامى لىتوئىژراوان بە پىي گۆراوى رەگەز لە بارەى ھەستكردى توپژەرى كۆمەلايەتى بە سەربەخۆى لەشۆينى كار و پەيوەندى بە ئەنجامدانى كارى پىشەى .

6- پەيوەندىەكى ھاوشپۆ ھەيە لە نىوان ئارەزوى توپژەر بۆ كارەكەى و ئەنجامدانى كارى / بەگۆپىرەى گۆراوى شۆينى كار . بەھۆپىيەى (23) دەرھىتراو دەكاتە (1,06) پچوكتەرە لە (23) خشتەى (3,84) لەئاستى دەلالەتى (0,05) و غمىرى ئازادى (1) ، لىرەو ھە دەردەكەو پىت كە جياوازى و اتايى نىە لە نىوان وەلامى لىتوئىژراوان بە پىي گۆراوى شۆينى كار لەبارەى ئارەزوى توپژەر بۆ كارەكەى و پەيوەندى بە ئەنجامدانى كارى پىشەى.

7- پەيوەندىەكى ھاوشپۆ ھەيە لە نىوان بوونى رىگرى لەبەردەم ئەنجامدانى توپژەرى كۆمەلايەتى بۆ كارەكەى و ئەنجامدانى كارى / بەگۆپىرەى گۆراوى شۆينى كار .

بەھۆپىيەى (23) دەرھىتراو دەكاتە (7,52) گەرەترە لە (23) خشتەى (3,84) لەئاستى دەلالەتى (0,05) و غمىرى ئازادى (1) ، لىرەو ھە دەردەكەو پىت كە جياوازى و اتايى نىە لە نىوان وەلامى لىتوئىژراوان بە پىي گۆراوى شۆينى كار لەبارەى ئارەزوى توپژەر بۆ كارەكەى و پەيوەندى بە ئەنجامدانى كارى پىشەى .

8- پەيوەندىەكى ھاوشپۆ ھەيە لە نىوان بايەخ نەدان بە كارى توپژەرى كۆمەلايەتى لەشۆينى كار و ئەنجامدانى كارى / بەگۆپىرەى گۆراوى شۆينى كار .

بەھۆپىيەى (23) دەرھىتراو دەكاتە (1,84) پچوكتەرە لە (23) خشتەى (3,84) لەئاستى دەلالەتى (0,05) و غمىرى ئازادى (1) ، لىرەو ھە دەردەكەو پىت كە جياوازى و اتايى نىە لە نىوان وەلامى لىتوئىژراوان بە پىي گۆراوى شۆينى كار لەبارەى بايەخ نەدان بە كارى توپژەرى كۆمەلايەتى لەشۆينى كار و پەيوەندى بە ئەنجامدانى كارى پىشەى .

9- پەيوەندىەكى ھاوشپۆ ھەيە لە نىوان كۆبونەو ھە خولپەكانى توپژەرى كۆمەلايەتى و ئەنجامدانى كارى / بەگۆپىرەى گۆراوى شۆينى كار .

بەھۆپىيەى (23) دەرھىتراو دەكاتە (0,084) پچوكتەرە لە (23) خشتەى (3,84) لەئاستى دەلالەتى (0,05) و غمىرى ئازادى (1) ، لىرەو ھە لىرەو ھە دەردەكەو پىت كە جياوازى و اتايى نىە لە نىوان وەلامى لىتوئىژراوان بە پىي گۆراوى رەگەز لە بارەى بايەخنەدان بە كارى توپژەرى كۆمەلايەتى و پەيوەندى بە ئەنجامدانى كارى پىشەى .

10- پەيوەندىەكى ھاوشپۆ ھەيە لە نىوان سەربەخۆى توپژەرى كۆمەلايەتى لەشۆينى كار و ئەنجامدانى كارى / بەگۆپىرەى گۆراوى شۆينى كار .

بەھۆپىيەى (23) دەرھىتراو دەكاتە (0,176) پچوكتەرە لە (23) خشتەى (3,84) لەئاستى دەلالەتى (0,05) و غمىرى ئازادى (1) ، لىرەو ھە دەردەكەو پىت كە جياوازى و اتايى نىە لە نىوان وەلامى لىتوئىژراوان بە پىي گۆراوى شۆينى كار لە بارەى سەربەخۆى توپژەرى كۆمەلايەتى لەشۆينى كار و پەيوەندى بە ئەنجامدانى كارى پىشەى .

پاي نمونهي تويزينهوه كه سه بهرت به نامادهيي له پرووي تيوري و پراكتيكيه وه بو كار كردن به شيوهي سه بهر به خو له نوسينگهي تايبه تدا به وهي كه په يوه نديان باش نيه به هاوييشه كانيان.

۱۴- له خشتهي ژماره (۱۶) دا ده رده كه ويته كه زور بهي ئەنداماني نمونهي تويزينهوه كه به بری (۹۴) كه ده كاته (%۹۴) جهخت له سه ر نه وه ده كه ن كه كو بونه وه نه نجام ناده ن له گه ل هاوييشه كانيان.

۱۵- له خشتهي ژماره (۱۷) دا ده رده كه ويته كه زور بهي ئەنداماني نمونهي تويزينهوه كه به بری (%۸۹) واته (۸۹) يان وه لاميان داوه ته وه به وهي كه هه سته ده كه ن كه كار ه كه يان لاوه كيه له وه دامه زراوه يه ي كاري تيا ده كه ن.

۱۶- له كاتيكدا له خشتهي ژماره (۱۸) دا ده رده كه ويته كه زور بهي ئەنداماني نمونهي تويزينهوه كه به بری (۷۶) كه ده كاته (%۷۶) پييان وايه وته و برياره كانيان كاري پيناكريته له شويني كار ه كه يان.

۱۷- خشتهي ژماره (۱۹) جهخت ده كات له سه ر نه وهي كه (%۴۷) له ئەنداماني نمونهي تويزينهوه كه كه ده كاته (۴۷) يه كه پييان وايه تاراده يه ك روليان هه يه له راپه راندني كار و باري نه وه دامه زراوه يه ي كاري تيا دا ده كه ن.

۱۸- له خشتهي ژماره (۲۰) دا ده رده كه ويته (۶۱) له ئەنداماني نمونهي تويزينهوه كه به بری (%۶۱) جهخت له سه ر نه وه ده كه ن كه نه وه بوارانه ي نه مپرو پسيوري كومه لايه تي كاري تيا ده كات به س نيه بو پيشكه وتني نه م پيشه يه.

۱۹- له خشتهي ژماره (۲۱) دا ده رده كه ويته كه زور بهي ئەنداماني نمونهي تويزينهوه كه به بری (۸۸) كه ده كاته (%۸۸) پييان باشه له نوسينگهي تايبه ت و سه بهر به خو كار به كه ن .

۲۰- هه روه ك له خشتهي ژماره (۲۲) دا ده رده كه ويته كه (%۸۴) ي ئەنداماني نمونهي تويزينهوه كه به بری (۸۴) وا هه ست ده كه ن سه ر كه وتوو ده بن نه گه ر سه بهر به خو كار به كه ن.

۲۱- هه روه ها له خشتهي ژماره (۲۳) دا ده رده كه ويته كه زور بهي ئەنداماني نمونهي تويزينهوه كه به بری (۶۹) كه ده كاته (%۶۹) هه ست ده كه ن كه له پرووي تيوري و پراكتيكي ناماده نين بو كار كردن به شيوه يه كي سه بهر به خو.

۲۲- له خشتهي ژماره (۲۴) ده رته كه ويته كه كردنه وهي نه نو سينگانه كاري گه ري ده بيت له سه ر كه مكر دنه وهي كيشه كومه لايه تيه كان به راده يه كي زور بسبب اجوبه غالبيتهم والتي تساوي (۶۵) من افراد العينه اي بنسبه (%۶۵).

۲۳- هه روه ها (%۷۸) له ئەنداماني نمونهي تويزينهوه كه كه ده كاته (۷۸) پييان وايه كو بونه وهي پسيوري كومه لايه تي له هه موو بواره كان به شيوه يه كي ده وري كاري گه ري ده بيت له سه ر ريخوش كردن بو كردنه وهي نه م نو سينگانه و سه ر كه وتني وه ك له خشتهي ژماره (۲۵) دا دياره.

دوو هه م / ده رته نجامي تويزينهوه

ليره وه ده رده كه ويته ريژه ي زوري نمونهي تويزينهوه كه ته م نه يان له نيوان (۳۱-۳۵) ساليدياه ، و به شي زوريان له دامه زراوه لاوه كيه كان كار ده كه ن و به شيوه يه كي ناراسته وخو خزمه تگوزاريه كان پيشكه ش به سودمه ند ده كه ن، زوريك له ئەنداماني نمونهي كردنه وه كان يه كتر وه ربگرن و هه موو هه ول بدن بو چاره سه ر كردني نه و كيشانه ي ديته ريگه يان و كار به كه ن تاوه كو بووني خو يان نه بن ، به لام كيشه ي سه ره كيان كه مي زانباريانه له سه ر پيشه كه يان و شيوازي مامه لكر دن يان له گه ل سودمه ند و له وه دامه زراوه يه ي كاري تيا ده كه ن كه نه مه ش ده گه رپته وه بو شيوازي خو يندني زانكوييان ، و زوريك له نمونهي تويزينهوه كه جهخت له سه ر گرنگي زياد كردني بواري تازه ده كه ن بو پسيوري كومه لايه تي كاري تيا دا بكات و هه روه ها باس له گرنگي بووني نوسينگهي تايبه ت ده كه ن بو پسيوري كومه لايه تي تاوه كو بتوانيت به سه بهر به خو يي و بن ده ست تيره دران كار بكات له مه شدا پيويست به گرته به ري ريگاو شيوازي تايبه ت ده كريت تاوه كو پسيوري كومه لايه تي ته واو ناماده بيت بو كار كردن به سه بهر به خو ، بيگومان نه ركي سه ره كي ده كه ويته سه رشاني كومه لگا به هه موو دامه زراوه كان ي تاكار به كه ن له پيناو پيشخستني نه م پيشه يه كه دوا جار سودمه ندي سه رتا و سه ره كي هه ر كومه لگا خو يه تي چونكه چه نيك تاكه كان ي بن كيشه بن وييداويستيه كانيان پر كرابيته وه و و خو پاراستني ته واويان وه رگرتيبت نه وه نده

- ٧- سيد متولي العشماوي، المدخل الي طرق خدمة فرد، مطابع جامعة طنطا، ط١، ٢٠٠١.
- ٨- صابر بوهزيم ، خطوات البحث الاجتماعي، دار الآفاق الجديدة، بيروت، الطبعة الأولى، ٢٠٠٠.
- ٩- طلعت مصطفى السروجي و ماهر أبو المعاطي، ميادين ممارسة الخدمة الاجتماعية ، الشركة العربية المتحدة للتسويق و التوريدات، القاهرة ، ط١، ٢٠٠٨.
- ١٠- عبدالعزيز بن عبدالله بريشن، مقالات في الخدمة الاجتماعية، دارالفكر، عمان، الاردن، ط١، ٢٠١٠.
- ١١- عبد الناصر عوض احمد جبل و اخرون ، الخدمة الاجتماعية الاصاله و المعاصرة ، دار الحكيم ، القاهرة ، ط١ ، ١٩٩٧.
- ١٢- علي الدين السيد، مقدمة في الخدمة الاجتماعية المعاصرة، مؤسسة نيل للطباعة، القاهرة، ط١، ٢٠٠٠.
- ١٣- فاطمة مصطفى الحاروني، خدمة الفرد في محيط الخدمات الاجتماعية، دار السعادة، القاهرة، ط١، ١٩٨٣.
- ١٤- فيصل محمود غرايبة، الخدمة الاجتماعية في المجتمع العربي المعاصر، دارالوائل، عمان، الاردن، ط١، ٢٠٠٤.
- ١٥- كوردستان عمر محمد ،خوڤونجاندي كوڤمه لايه تي كوڤمه راني كورد له ولآتاني ئه وروئا ، ضاڤخانه ي بينايي ، سليمان ي، ضاڤخانه يه كه م ، ٢٠١٢.
- ١٦- ماجدة بهاوالدين السيد عبيد و حزامه جودت، وقفه مع الخدمة الاجتماعية، دارالصفوا، عمان، ط١، ٢٠٠٩.
- ١٧- ماهر أبو معاطي علي، الاتجاهات الحديثة في الخدمة الاجتماعية، مكتبة جامعي الحديث، أسكندرية، ط١، ٢٠١٠.
- ١٨- محروس محمد خليفة، ممارسة الخدمة الاجتماعية، دار المعرفة الجامعية، الاسكندرية، ط١، ١٩٨٩.
- ١٩- محمد البدوي الصافي خليفة، المهارات المهنية للاخصائي الاجتماعي، مكتبة الجامعي الحديث، أسكندرية، ط١، ٢٠١١.
- ٢٠- محمد سلامة محمد الغباري، المدخل الي علاج مشكلات اجتماعية الفردية، مكتب الجامعي الحديث، اسكندرية ن ط١، ١٩٨٧.
- ٢١- محمد سيد فهمي، الخدمة الاجتماعية (التطور - الطرق - المجالات)، دارالوفاو، الاسكندرية، ط١، ٢٠٠٧.
- ٢٢- محمد شريف صغر، أساسيات التدخل المهني في خدمة الفرد، مكتبة الانجلو المصرية، القاهرة، ط١، ١٩٩٨.
- ٢٣- محمد شمس الدين أحمد، العمل مع الجماعة في محيط الخدمة الاجتماعية، مؤسسة يوم المستشفيات، القاهرة، ط١، ١٩٨١.
- ٢٤- محمود هلال، اساس الخدمة الاجتماعية، علي الموقع الالكتروني: www.ckfu.org
- ٢٥- مدحت أبونصر ، الاتجاهات المعاصرة في ممارسة الخدمة الاجتماعية الوقائية، مجموعة نيل عربية، القاهرة، ط١، ٢٠٠٨.
- ٢٦- مدحت أبوالنصر، فن ممارسة الخدمة الاجتماعية، دارالفجر، القاهرة، ط١، ٢٠٠٩.
- ٢٧- مدحت فؤاد فتوح حسين، الخدمة الاجتماعية (مدخل تكاملي)، دار النهضة العربية، القاهرة، ط٢، ١٩٩٦.
- ٢٨- منذر ضامن ، اساسيات البحث العلمي ، دار المسيرة ، عمان ، ط١ ، ٢٠٠٧ ، ص١١٠.
- ٢- الميثاق الاخلاقي للاخصائيين الاجتماعيين الاردنين، صادر عن جمعية الاردنية للاخصائيين الاجتماعيين، ٢٠١٠، علي الموقع الالكتروني: www.Mosd.gov.jo
- ٣٠- نظيم سرحان و اخرون ، الخدمة الاجتماعية في مجال العمالي و حماية البيئة ، مركز الدياري للكتاب، جامعة حلوان، ط١، ٢٠٠٩ تويژينه وه كان :
- ١- پژگار مصطفى غفور ، الرضا الاوظيفي للاخصائي الاجتماعي و علاقته بالكفايه المهنيه ، تويژينه وه يه كي مهيدانيه له شاري سليمان ي ، تيزي دكتوراي بلاونه كراوه ، له بواري كوڤمه لناسي / كاري كوڤمه لايه تي ، كوڤلزي زانسته مروڤايه تيه كان ، زانكوي سليمان ي (٢٠١٣) .
- ٢- محمد عبدالله محمد المفرجي ، معوقات أداو الاخصائي الاجتماعي في المؤسسات التربوية ، تويژينه وه يه كي مهيدانيه له شاري كهركوك ، ماسته رنامه ي بلاونه كراوه ، له بواري كوڤمه لناسي / كاري كوڤمه لايه تي ، كوڤلزي ناداب ، زانكوي به غداد ، ٢٠٠٧ .
- * ناوي شاره زايان :

العينة موزونة متوتيرة الوصيف المكون بتعريفه (Katz) باحصاء الفرد وجمع مقياسه من مراكبي كيه توه البسكلا كرتة (جسنيو له حصوله جمع مقياسه والاضواء لئيل عينا في السليمانية)، من اهم الوسائل الاحصائية المستخدمة في هذا البحث هي :

النسبة المئوية - مربع كاي

ومن اهم الفرضيات الواردة في هذا البحث هي: (وجود علاقة طردية بين رغبة الاخصائي الاجتماعي لعمله و ممارسته المهنية ، يوجد علاقة طردية بين المعوقات التي تعرض عمل الاخصائي الاجتماعي و ممارسته المهنية، يوجد علاقة طردية بين عدم اهتمامه بالاخصائي الاجتماعي في مكان العمل و ممارسته المهنية، يوجد علاقة طردية بين الاجتماعات الدورية التي يقوم بها الاخصائي الاجتماعي و ممارسته المهنية، يوجد علاقة طردية بين استقلالية الاخصائي الاجتماعي في عمله و ممارسته المهنية / حسب متغير (الجنس، مكان العمل). من اهم نتائج البحث: اتضح ان اغلبية افراد العينة يعملون في المؤسسات الثانوية لمهنة الخدمة الاجتماعية ، وايضا غالبيتهم ليس لديهم الرغبة في العمل كاحصائي اجتماعي و ليس لديهم المعلومات الكافية عن مهنة الخدمة الاجتماعية و كيفية التعامل مع المستفيدين و زملائهم في العمل ويرجع سبب ذلك الي كيفية اعدادهم الاكاديمي، واغلبهم يؤكدون علي وجود معوقات في العمل، و وجوب فتح مكاتب خاصة للاخصائي الاجتماعي ولكن قبل ذلك من الضروري اعدادهم من الناحية العلمية و العملية

The summary of the research

The main aim of the research is to indicate the difficulties and problems that are faced while practicing social profession in Kurdish society) and this aim is received through a number of minor aims such as: “ does desire and background have their own role in practicing the profession, do the problems and difficulties have their own role I practicing the social profession.” How much training courses and meetings with specialists affect the development of this profession in Kurdish Society. The research is a descriptive and analytic one and the most important method used by the researcher is a social survey through the use of a questionnaire. The researcher has used a sample of (100) unit who are (375) researchers according to the statistics of the Sulemany sociology union. The results are analyzed through the percentage as a tool of the research.

The hypothesis of the research is that there is a kind of relation between the desire of the researcher for his/her work and its practice. There is also relation between the obstacles in front of the social researchers and his/her work. Sometimes no attention is given to their work in the place of work and there is no freedom for working that affects its practice. The most important results of the research are: most of the members of the sample do not work in appropriate places suitable for their profession as in minor establishments and most of them do not have desire for their profession. And most of them do not have enough information about their profession and do not know how to behave with their friends. This is referred to the way of their studying at university. And most of them emphasize on having obstacles in front of them as social researchers.